

Razgled po svetu.

NOVI UDARCI PROLETAR- CEM.

Dunaj, 31. julija. — V zborni-
ci so se vršili velikanski kravali.
Proletarce Avstrije in tudi
srednjim slojem so agrarci in k-
šćanski socijaleci zadali nove u-
darce. V Avstriji je meso predra-
go in zato se je meso uvažalo iz
Argentinijske. Ker so bili pa pri
tem avstrijski kapitalisti ob več-
ji del profita, so iskali "pomoči"
pri "ljudeški" avstrijski vladi in
jo tudi dobili. Državni zbor je za-
ključil, da se z uvaževanjem ar-
gentinskega mesa neha. Za prole-
tarec je dober močnik in polenta!
Socijal demokrati so protestirali
vsi besni proti temu zločinskemu
postopanju agrarne vlade, toda
pri glasovanju so propadli. Goto-
vo je tudi, da so slovenski kleri-
kalni poslanci glasovali za vlad-
no kapitalistično predlogo.

Dovolilo se je pa uvoz srbske
živine, kar bo draginjo malo iz-
boljšalo, vendar ne bo s tem ubo-
gim ljudem Avstrije skoro nič
pomagano.

Ko so socijalni demokrati izve-
deli, da je bil njihov predlog za
uvoz argentinskega mesa odklo-
njen, so zagnali ponovno hrup in
tako demonstrirali proti kapitali-
stični vladi. — Ko se je baron
Gautsch prikazal, so ga imenovali
šufta, švinderja, izdajalec, ro-
parja! itd. Škandal je bil tako ve-
lik, da je moral zbornišni pred-
sednik sejo zaključiti.

Notranji politični položaj v An- gliji.

London, 31. julija. Lordi so se
zabili, da bode vlada vresničila
grožnjo in predlagala kralju, da
imenuje 250 novih peerov, ter so
izjavili, da bodo Veto-Bill spreje-
li brez izpreminjavalnih predlo-
gov. Na konferenci voditelj ev-
ropozicije lorda Lansdowne in Bal-
fourja z ministrskim predsedni-
kom Asquithom je bilo dogovor-
jeno, da bo kralj imenoval samo
60 novih peerov. To število bode
zadostovalo za sprejetje Bill, ker
je lord Lansdowne slovesno izja-
vil, da se njegova stranka ne bo
udeležila glasovanja. Ta izjava
lorda Lansdowne je povzročila
veliko nevoljo med unionisti in
stranka se bo razdvojila.

Ruska politika.

Peterburg, 1. avgusta. — Rusi-
ja se približuje svojemu cilju. Že-
lja po Perziji je znana celemu
svetu, Perzija hoče uporabiti zme-
šnjava, ki sedaj vlada v Evropi
radi Maroko v svoj prid. Da je
spodeni šah mogel priti nazaj v
domovino, je delo ruske diploma-
cije, čeprav se to ne potrjuje ur-
adno. Ruska vlada je protestira-
la pri perzijski vladi, da bi se vr-
šila bitka na meji Rusije. Vse ka-
že, da bi Rusija rada nastopila z
oboroženo silo na perzijska tla.
Perzijska vlada je razpisala
\$250,000 nagrade tistemu, ki do-
bi v svoje roke odstavljenega ša-
ha, ki je prelomil zakone in po-
končal nastavo, ki jo je dal Perziji
njegov oče. Šah ima danes 20,000
privržencev in v glavnem mestu
Teheran je grozen strah, da bi se
spodenemu trinogu posrečilo pri-
korakati v glavno mesto. Nedolž-
na kri bo tekla zopet v potokih.

DENARJE V STARO DOMOVINO

posiljamo:		
za \$ 10.35	50 kron.	
za \$ 20.50	100 kron.	
za \$ 41.00	200 kron.	
za \$ 102.50	500 kron.	
za \$ 204.50	1000 kron.	
za \$1020.00	5000 kron.	

Postarina je všteta pri teh svotah.
Doma se nakazuje svote popolnoma iz-
plačajo brez vinarja odbitka. Naše
denarne pošiljave izplačuje c. kr. poš-
to na hranilnici urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najpriilne-
je do \$50.00 v gotovini v priporočenem
ali registriranem pismu, večje zneske
po Domestic Postal Money Order ali pa
New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.
88 Cortland St. New York
6144 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

IZGNALI FRANCOSKEGA SOCIJALISTA.

Berlin, 30. julija. — Po celi
Nemčiji zborujejo socijal demo-
krati. V Berlinu je vsa policija,
žandarmerija in vojaštvo na no-
gah. Socijalni demokratje prote-
stirajo proti hecarjem za vojsko.
Demonstracija po mestu je bila
od policije razgnana. Francoski
socijalist Voctot je bil iz Nemčije
izgnan, ker je delavce pozival,
naj se v slučaju vojske zopersta-
vijo hošiti orožje in naj se nem-
ški delavci bojujejo proti Nemči-
ji, francoski proletarci pa proti
Franciji.

Naglašal je tudi, da mora del-
avstvo oklicati revolucijo.

Temni oblaki.

Berlin, 31. julija. — Slabo raz-
merje med Francijo in Nemčijo
se še vedno ni ublažilo. Nemški
cesar Viljem pride še ta teden
sem, da konferira s Kinderlein
Waechterjem o razmerju med
Francijo in Nemčijo. Vse kaže,
da bo Maroko vzrok, da se bo v
Evropi užgalo nekaj. Voja gro-
za še vedno ni odstranjena. Se-
daj je vse odvisno o nemškega ce-
sarja, se vojna začne ali ne. Ti-
sti cesar, ki ima ob vsaki voja-
ški paradi velika usta, molči se-
daj kot grob. Nemško kmečko
ljudstvo ne ve, za kaj se sploh
gre in ni navdušeno za vojno. —
Nemški listi tudi s pritajeno so-
vražnostjo gledajo pisavo ameri-
škega časopisja, ki je bolj naklo-
njeno Francozom kot Nemcem. —
Pokazalo se je tudi jasno, da
Washingtonska vlada drži jako z
Anglijo. Nemčija je postavila vo-
jaštvo na noge. Vse pričakuje po-
velja za odhod iz vojašnice. Fran-
cija bi imela v slučaju vojne 400-
000 vojakov pripravljenih. Vse
kaže, da se bo Nemčija morala po-
dati pred Anglijo in Francijo.

Največja ladja na svetu.

London, 31. julija. Mr. White-
law Reid, žena ameriškega posla-
nika, je bila danes kot kumica
novi največji angl. pasažirni ladji
Cunard pomorske črte, Laconiji
v Walland. Bil je navzoč tudi sam
ameriški poslanik in mnogo odlič-
nih oseb. "Laconia" bo vozila
med Bostonom in Liverpoolom. In
je sestra ladji Francania. Dolga
je 625 čevljev in ima 18,000 ton.
To je prvi britski parnik, ki bo o-
premljen s Frahmovi anti hitreči-
mi patenti. S spustitvijo tega no-
vega parnika v morje, se je Cu-
nard črta jako postavila. Druž-
ba je napredovala v zadnjih 13
mesečih za 62,000 ton. V delu je
tudi velikanska "Aquitania", ka-
tero delajo v Clydebank in bo
največji parnik sveta. Imel bo
900 čevljev dolgoti in bo lahko
prevozil 23 vozlov na uro, in bo
zraven "Lusitanije" in "Maure-
tanije" najhitrejši parnik.

Proti duhovščini.

Lizbon, 30. julija. — Narodna
skupština je z 181 glasovi proti 76
sklenila odpraviti vse redove in
vsa druga odlikovanja, češ, da se
ista ne strinjajo z republikanski-
mi načeli.

Mali se zbližujejo.

Bruselj, 28. julija. Kraljica Vi-
ljemina in njen soprog sta dospe-
la semkaj in sta bila navdušeno
sprejeta. Belgijski kralj Albert
ju je sprejel na kolodvoru in ju
spremil v kraljevsko palačo. Ob-
isk ima velevažen političen po-
men. V merodajnih krogih se je
rodila misel, da skleneta Belgija
in Holandska zvezo v varstvo
svojih interesov. Ta misel se bo
tudi vresničila.

Vojna med Rusijo in Kitajsko je neizogibna.

Petrograd, 29. jul. Bivši pred-
sednik dume Gučkov, povrnivši
se s svojega potovanja po skraj-
nem iztoku, kamor se je bil po-
dal preučevati gospodarske in po-
litične razmere, je priobčil v mo-
skovskih listih vspeh svojih opa-
zovanj. Gučkov je izjavil, da je
vojna med Rusijo in Kitajsko ne-
izogibna.

Razne novice.

PROTI A. F. OF LABOR.

Butte, Mont., 27. jul Na kon-
ventu premogarjev se je pokazala
velika nezadovoljnost proti Ame-
rican Federation of Labor in pro-
ti njenemu predsedniku Samuelu
Gompersu. Gompers je bil oblju-
bil, da bodo rudarji, ki delajo v
rudnikih, podrejeni Western Fe-
deration of Labor. Mednarodne
unije so vse te zadevne poskuse
preprečile in Gompers ni ničesar
storil, da bi jih bil opozoril na
svojo dolžnost. Po dolgi debati je
bila sprejeta resolucija, da se mo-
rajo vse krajevne unije takoj
pridružiti Western Federation of
Labor.

Nadalje je konvent pozval A-
merican Federation of Labor, da
odvzame vsem unijam v prvi vr-
sti Butte Union of Stationery En-
gineers, čarter, ako se ne podvr-
žejo jurisdikciji Western Federation
of Labor. Predsednik in
eksekutiva imata v bodoče pravi-
co suspendirati unije, ki se ne po-
kore predpisom osrednje unije.

Delavske zahteve.

Wilkesbarre, Pa., 31. julija. —
Distriktni predsedniki Kennedy
in Fahey pričakuje, da bodo
premogarji v Schuylkill in Hazle-
ton okraju v najkrajšem času za-
htevali zvišanje plače. Plače mo-
rajo biti zvišane za 25 do 40 od-
stotkov v razmerju s podraženjem
živil. Živila so se podražila za 60
odstotkov. Imenovana delavska
voditelja pravita, da raste število
unijskih članov od dneva do dne-
va in da so premogarji priprav-
ljeni na dolg gospodarski boj.

Delavci izgubili denar.

Leta 1908 je prodala Westing-
house družba svojim delavcem
deleže za \$500,000. Deleži so bili
po \$50. Mnogo delavcev je kupilo
te deleže, ker so bili v to nekako
prisiljeni. Kmalu nato so padli
deleži za 30 odstotkov in delavci
so jih prodali z izgubo. Kupila
jih je družba. Medtem je vred-
nost deležev zopet poskočila, ali
družba ne izplačuje obresti. De-
lavci so na ta način prišli ob svoj
denar.

20 let po ne dolžnem v ječi.

Mnogo smo že poročali v "Gl.
Sv." o Madjaru Toth, ki je bil v
Pennsylvaniji obsojen za voljo
nekega štrajka v Adrew Carnegi-
jevih delavnicah v Braddock na
dosmrtno ječo in ki je tudi v res-
nici 20 dolgih let po ne dolžnem
presedel v temnici.

Toth je bil zadnjega marea iz-
puščen v svobodo kot osivel mož.
Tothova nedolžnost se je izkaza-
la ker so na Ogrskem po 20 letih
prišli pravega zločince, tudi
Toth po imenu. Ker je bil Toth
brez sredstev, ko je prišel iz ječe,
se je apelovalo na legislaturo de-
žele Penn. naj se mu da \$10,000
odškodnine za 20 letno temnico.
Predlog je bil odklonjen. Sedaj
pa mu je milijarder Andrej Car-
negie, za katerega je Toth delal,
dal \$40 mesečne pokojnine do
konec svojega življenja. Toth se
poda sedaj na Ogrsko k svoji že-
ni, katere ni videl celih 20 let.

Značilna je milijarderjeva od-
škodnina za 20 let temnice...

\$28,108,520 dobička.

Jekleni trust je imel to četrt-
letje \$28,108,520 čistega dobič-
ka. Kapitalisti se tega "napred-
ka" jako vesele in pisarijo v ka-
pitalistične časopise, koliko ima
"narod" od tega? Če bo šlo tako
naprej, bo imel ta gigantični trust
do leta 1910 do koncem 1911 —
\$45,000,000 čistega dobička. V
Carnegijevih jeklenih delavnicah
se pa plačujejo "Huni" po \$1.50
na dan, in morajo delati po 12 ur,
pri najhujši vročini in pod nagaj-
ko bossov in kruto špekulacijo
formanov. Iz mōzga in znoja de-
lavcev je narejen ta dobiček...
Pa se je govorilo, da je jekleni
trust "razpuščen"?

NE DOPUSTE KULJEV.

Iz New Yorka se poroča, da je
prišlo med junijskimi mornarji in
United Fruit družbo do sporazu-
ma. Družba se je zahtevi delav-
cev udala, in ne bo nobenega A-
zija sprejela v delo na svoje
ladje. Dovolilo se je delavcem tu-
di zvišanje plače in v pogodbi se
je družba zavezala da ne sprejme
druzega v delo kot junijske de-
lavce.

Ta zmaga delavcev je velikega
pomena za vse drugo pomorske
delavce in je tudi ena največjih,
kar so jih pomorščaki v zadnjih
petih letih izvojevali.

Taftova spomenica.

Predsednik Taft je poslal kon-
gresu spomenico, v kateri je pre-
vzel odgovornost za Controller
Bay afero. V spomenici pravi, da
njegov brat Charles P. Taft ni-
ma nobenih interesov v Alaski in
ne ve ničesar o transakcijah. Na-
dalje pravi predsednik, da ni no-
bene nevarnosti, da bi Controller
Railway & Navigation Co. mono-
polizirala teren.

Socialistični poslanec pri pred- sedniku.

Viktor Berger, edini sociali-
stični kongresni poslanec, je ob-
iskal predsednika v njegovi pa-
lači in se z njim razgovarjal. Ber-
ger je prosil predsednika, da po-
milosti nekega mladega fanta v
Texasu, ki je kot poštni uslužbe-
nc si prisvojil pet dolarjev in je
bil zato obsojen v petletno ječo.
Nadalje je Berger posredoval pri
predsedniku, da dovoli pismono-
šam v poletnem času dostavljati
pisma brez suknje.

Kje so ostali stari?

D. J. Woods, služabnik vojne-
ga departamenta, kateremu so vsi
tajni arhivi na razpolago, je izdal
statistiko da je bila meščanska a-
meriška vojna izvojevana od sa-
mih dečkov in celo še otrok. Po
tej statistiki vidimo, da je bilo 25
10 let starih, 38 11 let starih, 225
12 let starih, 300 13 let starih,
150,000 med 14 in 15 letom in
126,000 16 let starih dečkov sa-
mo na strani Unije. Zraven se je
bojevalo še 613,000 mladeničev,
ki so ravno prekoračili 17 leto,
307,000, ki so bili stari ravno 18
let, in 1,099,000 mladeničev od 18
do 21 leta starih. Če pomislimo,
da je imela meščanska vojska po-
sebno privlačno silo, ker se je šlo
za svobodo Unije, potem nam je
razumljivo, zakaj je šla le mladi-
na v voj. S temi številkami hoče
sedaj uslužbenec Woods narediti
propagando med sedajno mladi-
no za lep vojaški stan, ki je svoje
šotore odprl v Chicagi, in ki je
prišel veliko propagando za Boy
Scout, katero podpirajo dolar-pa-
triotje...

Če se je šlo 61ga za svobodo in
neodvisnost Unije, se sedaj gre
za pobijanje delavcev, štrajkov,
"anarhistov", "tujih" sovražni-
kov in glavno: za čuvanje kapi-
talistov, modernih izsevalcev in
roparjev ubogih ljudi!

Če se je šlo 61ga za svobodo in
neodvisnost Unije, se sedaj gre
za pobijanje delavcev, štrajkov,
"anarhistov", "tujih" sovražni-
kov in glavno: za čuvanje kapi-
talistov, modernih izsevalcev in
roparjev ubogih ljudi!

Chicago je dobila poštne hranil- nice.

Zadnji teden se je otvorila v
Chicagi poštna hranilnica. Naše
uredništvo je tudi dobilo od glav-
nega poštnega mojstra obvestilo
in razne informacije o "strica Sa-
ma" hranilnicah, ki so urejene
po evropskem načinu, in obetajo
tudi v Ameriki veliko delovanje,
ker za denar jamči država in je
varno naložen. Kdor vzame hra-
nilnično knjižico, ga ne stane nič,
položiti se pa mora najmanj \$1.
Noben pa ne sme več kot \$100
naložiti v enem mesecu. Svota v
poštni hranilnici naloženega de-
narja pa tudi ne sme presegati
\$500.00. Denar se bo 2% obrestov-
val. Tajnost je strogo zajamčena.
Osebe, ki so stare 10 let, lahko
na svoje ime nalože denar, tudi
omnožene ženske lahko to store, in
njihovom možem ni to nič mar.

Poštna hranilnica je v Chicagi
v glavne poštne posloppu, v pr-
vem nadstropju, levo, blizu uho-
da na Dearborn cesti.

Resna beseda!

Zopet se smo primorani obrniti
na svoje naročnike. Prav ne radi
to storimo, toda ko vidimo, da ti-
hi opomini mnogo ne zaležejo, naj
tu pribijemo par resnic!

VSAKDO VE, da "Glas Svobo-
de" bojuje trd in neizprosno boj
z črnimi nazadnjaškimi fanatiki,
se bojuje proti današnjemu kri-
vičnemu sistemu in proti vsem
zločinom, izkoriščevanjem in rav-
barijam storjenih **DELAVSKE-
MU STANU, DELAVČEVI DRU-
ŽINI, IN NJEGOVI OTRO-
KOM.** "Glas Svobode", se boju-
je z eno besedo, **PROTI VSEMU
SLABEMU, ZA LJUDSKE, DE-
LAVSKE PRAVICE.**

Še en živimo v XX. stoletju, a
krivice, ki se i danes godé lju-
dem, ki drže vse po koncu, lju-
dem, ki kidajo govno drugim iz-
pod nosa, da v njem ne zaduše in
od kolere ne pocrknejo, **DELA-
VCI**, ki opravljajo tak "poniževa-
len" posel — s katerim pa več
stori nevede, — za humaniteto in
sploh človeško družbo, kot kak
profesor na univerzi, ali bankir v
svojem birō, se odrekajo vse pravi-
ce, ki so mu zajamčene v ustavi
in zakonodajah.

Če so bili kdaj pravi delavski
listi potrebni, sedaj so. Naj se o-
zremo kamor hočemo, povsod vi-
dimo, da se "dela" politika; pov-
sod je samo gonja za dolarjem, za
profitom, za ljudstvo izžemati in
ga držati v otroški zibelci, da osta-
ne za **VSE** življenje bedasto in o-
tročje in po živinjeno. Bojujejo
se za ideale, in za programe in i-
deje, vse skup je pa sam nesra-
men biznes, pred očmi je vsem ta-
kim ljudskim "prijateljem" le
vedno — polna mošnja.

Danes je proti cerkvi, jutri pri-
naša s pohvalo na prvi strani,
kdo je dal več za moštnece; danes
je delavski list, jutri prinaša
delavcem podtikujoča zlodejstva;
danes je za napredek naroda, ju-
tri sklepa in kuje načrte, pri o-
bloženih mizi s "prečastitim", ka-
ko bi se narodu ovilo vrat in mu
vzelo prosto voljo in razum. Tako
znajo razni delavski prijatelji
svoj "program" "razvijati".

Poglej pa skoro deset leten boj
lista "**GLAS SVOBODE**", pa boš
težko, jako težko našel ovink na
krivo pot. Šel je, in gre, vedno
**NARAVNOST — POT RESNI-
CE, PO KOLOVOZU NAPRED-
KA IN ŽARKIH SVOBODE!**

Ista načela danes kot večraj;
iste smotre, enake želje in večjo
LJUBEZNLJO za delavski stan,
kot kdaj poprej, ker danes je to
redka stvar — ljubezen se goji
do zlata, in ga ni ostalo nič za ti-
ste, ki ga pridelajo...

In ravno v tem, ker ni "Glas
Svobode" **NIKOLI** klonil glave,
nikoli se bal povedati resnico in
nastopiti za luč resnice in delav-
ske pravice, ravno v tem je listo-
va zasluga, in za to pričakuje iz-
dajateljstvo lista, da tudi tisti, ki
nas poznajo, ki vejo dobro, kake
boje nam je bilo boriti na prvi
strani, da sedaj nemudoma store
svojo **DOLŽNOST** in se na nas
spomnejo z novo naročnino in po-
sebno gre apel na tiste, ki še do-
ljujejo staro naročnino. **ŠKAN-
DAL** je že to, da moramo vedno
drežati in pred oči staviti naroč-
nikom, da Glas Svobode" od zra-
ka ne živi, da ima tudi svoje po-
trebe in svoje dolžnosti. Želimo
tudi, da se po celi deželi **BOLJ** a-
gitiira in propagira za "Gl. Sv."

Vse premalo ognja je v zastop-
nikih. Velika zaspanost vlada,
menda prevladuje že vse pesimi-
stičko mnenje o celi stvari!

Kakšne misli in upi pa morajo
potem šele nas obdajati?!

Na noge torej! Zakaj bojazen v
Vaših srečih, kje tiči strah, kje je
ostal pogum in **DOBRA VOLJA?**
TEM potem ne pridemo še do
**DVAKRATNE IZDAJE LISTA
GLAS SVOBODE.**

Ampak, ne pozabiti na dolžno
naročnino!

Mnogi si tudi žele malo dru-
gačnega čtiva. Dobro. Mi bomo
vedno radi ustregli večini želji
naročnikov, a zahtevamo, da vsak
pošlje svoje mnenje na dopisnici
in naj zapiše, v naši nasebini bi
radi čitati kaj takega in temu po-
dobnega, in, če ne bo šlo tisto čez
svobodomiselni program, bomo
želji takoj ustregli in par kolon
odmerili takemu čtivu. **MI BI
PRAV** radi videli, da nas bi čita-
telji tudi moralno podprli, v ko-
likor to že eni ne delajo, prosimo
pa, da ne bi prišle na dan kake
budalostne zahteve.

Ob tej priliki naj naši naročni-
ki tudi zvedo, da po slavnostni iz-
daji, ob desetletnici izdajanja li-
sta "Gl. Sv." pričnemo na drugi
strani krasen romantiški sloven-
ski roman iz Vegovih časov in si-
cer "**OD PLUGA DO KRONE**"
po imenu. Naj gleda vsakdo, da
svojo naročnino nemudoma po-
ravna, ker drugače se mu list brez
pardonu **VSTAVI**, in bo tako za-
mudil krasno priliko, čitati ro-
man "Od pluge do krona", ka-
teri je bil razprodan že pred leti
nazaj, in je nekaj res interesant-
nega za vsakega.

Ravno tako opozarjamo gg. do-
pisovalce, da se držé stvarnosti,
se ogibljejo osebnostim, in stva-
rem, ki so več v škodo kot v na-
predek slovenskega naroda v A-
meriki. Dopise ljudje čitajo do-
bro in zato je nujno potreba, da
se gleda na njih vsebino in obli-
ko. Ne bi bilo tudi prenapačno,
če bi se naročniki ozirali tudi na
to, kako bi olajšali delo uradni-
kom "Gl. Svobode". Kolikokrat
bomo še ponavljali, da se pošlje
v času preselitve, poleg novega,
tudi **STARI** naslov. To omogoči,
da se preseljenca jako hitro naj-
de v imeniku, in se tem potom
prihrani mnogo časa, upravniku.
Pa tudi pri raznih naročilih in ti-
skovinah naj bo vedno natanko
zapisano, kako se zahteva, da se
delo izvrši, ker mi ne moremo
šnofati, kaj kdo hoče.

Enkrat smo tudi omenili že, da
bi želeli, da bi nam naročniki in
tisti, ki jim je na srcu prospek
"Gl. Sv.", pošiljali vsako bolj za-
nimivo novico takoj, in sicer na
dopisnici. Več zanimivosti za na-
še čitatelje, se zgodi po Ameriki,
a mi dobimo prepozno poročilo.
Vidimo, da dopisniki odlajšujejo,
in ko je stvar že v drugem listu,
pa tudi mi poročilo dobimo.

Naročniki "Gl. Sv." naj bi tu-
di vedeli, da imamo lepo krasno
zbirko najboljših slovenskih
knjig. Ker dobimo v kratkem iz
Ljubljane drugo pošiljatev po-
polnoma nove vsebine čtiva, je
nam mnogo na tem ležeče, da o-
stalo staro zalogo v enem mesecu
RAZPRODAMO.

Knjige, ki se nahajajo v naši
zalogi so najboljše vrste, najbolj-
ših slovenskih, ruskih, franco-
skih in angleških pisateljev. Za-
ložitnost knjig je več mesecev na-
zaj ceno knjigam znižalo do 75
odstotkov, in znižana cena je
knjigam še danes. Nekatere knji-
ge so se prodajale še pod ceno.
Segajte po dobrih knjigah, v njih
tiči izobrazba in napredek!

Upamo, da resna beseda ne iz-
ostane brez uspeha. **ČRNA NE-
HVALEŽNOST** bi to bila, če bi
ta naš **ZADNJI APEL** cenj. na-
ročniki in prijatelji "Gl. Svobo-
de" **PREZRLI**, in šli svojo staro
pot naprej.

Mi Vas nikoli ne pozabimo, za-
torej nam isto vračajte! Kar mi
zahtevamo in želimo ni nič pre-
več in tudi ne breme našim na-
ročnikom. Zahtevamo svoje, če
želimo, da se nam dolgujoča na-
ročnina takoj pošlje. Ne gremo
čez meje dostojnosti in zaupanja,
če apeliramo na delavski narod,
ker on na nas apelira. Videli bi
le radi uspeh, lepše dneve in bolj-
šo voljo v delavskih domovih.

Kdor dela za "Glas Svobode",
dela za narod!

GLAS SVOBODE CO.
2020 Blue Island Ave., Chicago.

Zahodna Bolniška Podporna Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Vstanovljena 25. aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Box 102, Ravensdale, Wash.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 80, Eauclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JOS. BURGAR, Box 107, Cle Elum, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 337, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVŠEK, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
CIRIL ERMENC, Box 142, Taylor, Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu pri g. Pavel Koss-u, v Ravensdale, Wash. Uradno glasilo je Glas Svobode.

Groga in drugi.

SPISAL RADO MURNIK.

X.

Kozol pa vzdigne oficirja in ga odnese za bojno vrsto sanitjejem. Tu si da obvezati v naglici tudi svojo rano, katero je šele zdaj opazil, in se urno vrne. Skrbj ga za tovariša tam spredaj.

"Vse je dobro, Francelj, da se le tebi ni nič zgodilo, hvala bogu!" je dejal in legel poleg prijatelja v plitev vdor.

"Ti si se pa izkazal, Groga, medaljo boš dobil!" — Kako, da si me še tako hitro našel? Spet smo za trideset korakov naprej."

Groga se nasloni na levi komolec in ogleduje svojo zamazano, oblateno, čez in čez s krvjo oškropljeno uniformo. Potem pa se iztegne po puško, ležečo poleg mrtvega infanterista, in začne zopet mirno nabijati in streljati.

Kar se Francelj zgane. Dlan široko od njega prileti krogla, si izje, lahko se kadeč, kratek, čudno zavij jarek v zemljo, ošvrkne Francelja s prstjo in ožgano travo in obliči. In zopet počita dva strela prav od blizu, hitro drug za drugim.

"Zadet sem!" zavpije Francelj in se tiplje po prsih.

Iz rane priteče črnkasta kri počasi po suknji čoli, kaplja na puško in liže jo tleh.

"Brž, brž, Francelj! Z menoj k sanitjejem!"

"Ne morem, Groga!"

"Odpnem ti jermene in te po-

nesem —"

"Ne, ne, — boli! Ne, ne, boli! Pusti me!"

Prestrašen gleda Groga ranjenega prijatelja, ki leži smrtno blede tukaj pred njim.

"Z menoj je pri kraju! — Groga, nikar me ne — pusti samega —"

Ljuti boj se bliža odločitvi. —

Tam izza vrhov se svita in treska in bliska... Puške žare. Topovi grme. Zemlja se potresa; zrakovi vzdrhtavajo... Cele salve bruha avstrijske baterije med sovražnikove trume. Neprestni pok in grom gluhi usesa.

Zopet se deli našim municija... zadnjikrat danes.

Naprej! V boj!

Naši gredo. Trobente pojo. Bobni ropotajo. Poveljniki kriče. — Ponošno vihrajo avstrijske zastave, vse zakajene od sivega, gostega dima, ki se vzdiguje v širnih kolobarjih in visi v dolgih, ogromnih stenah nad bojiščem...

V boj! Naprej!

Kroglice zvižgajo, šrapneli pokajo. Obrazi gore. Oči plamte. — Bajoneti se bliskajo, handžari blišče. Visoko gori nad glavami naših tuljijo vrteče se kroglice topov.

Naprej!

Kakor vihar udarijo naši na Turke. Že beže posamezni sovražniki oddelki proti cesti.

Toda — čuj! — Kaj je to?

Daleč od desnega krila, kjer stoji slovenski lovci, od tam prihaja zamolklo, zategnjeno done, kakor tiho mrmranje mnogobrojne zbor... Vedno silneje narašča proti levemu krilu od roja do roja, od moža do moža. V kratkem buči in doni in odmeva po vsej široki bojni vrsti gromoviti krik naših zmagovalnih fantov: "Živio! — Hura-a-a! Živio!"

Daleč naokrog po bosenskem

pogorju orijo in odmevajo zmagoslavni, navdušeni glasovi...

Turški topovi utihnejo... V gostih tolpah se gnete bežeči sovražniki na ozki cesti proti trdnjavi. Tu sem merijo zdaj vse naše puške, vseh osem topov. Kakor bi pometel s koso, jih pade za vsakim pokom cela gruča. Od jeze in strahu tulijo Turki kakor divja zverjad... Vsa cesta je rdeča od krvi; mnogo ubitih konj leži na njej poleg mrličev...

Širok potok krvi se nabere iz rdečih luž in lije doli v modro jezero...

Tedaj je izginil Groga iz vrste svojih drugov in se vrnil isk kat svojega ranjenega prijatelja na bojišče.

Dolgo hodi med mrtvimi in umirajočimi...

Tu leži vojak vznak, glava mu visi doli, osteklele oči so odprte, levo koleno upognjeno. Desno nogo mu je razmesarila turška granata; vidijo se le še raztrgane enje modre uniforme in krvavi kosi mesa... Poleg njega je iztegnjen turški vstaš. Padel je na obraz. Iz čela mu kaplja še vedno kri v počasnem teku. Pisani turban, ki mu ovija glavo, je ves moker... Blizu njega je zviti v blatno, raztrgano kepo širokoplečat mož. Le po telečnjaku je možno spoznati, da je krvavi mrlič avstrijski vojak... Nekoliko dalje, tik kalne deževne mlake, leže Turki in naši, prijatelji in sovražniki križema na visokem kupu... Na ta kup ubitih mož naslonjen, sedi mlad vstaš z rdečim fesom. Levica mu je krčevito zarita v zemljo, desnica pa drži dolg, starinski, čudno okrašen, s srebrom okovan samokres... Z očmi zre naravnost v Groga, ki hipoma zasukne in vzdigne puško. Ali oni na tleh se ne gane... Groga stopi bliže; mladi Turek — je mrtev...

Brzo hiti Kozol naprej... Povsodi leže padli vojniki, leže na vse strani, leže povprek, vznak, vpošev, na strani, tukaj posamezno, tam skupaj, leže med nizkim grmovjem in pod močnimi bukvami po razmehdanih, vlažnih, polzlih tleh, polnih krvi in izgubljenih kap, odlomljenih in celih bajonetov, Werndlovih in vstaških pušk, tornistrov, handžarjev, jermenov, fesov, samokresov, sploščenih svinčenk, kosov granat, leže nebrojno, tukaj naš v modri avstrijski uniformi, tam Bošnjak v narodni noši, tam vojak turškega anatolskega ali rumelijskega polka v ozki jopici in širokih hlačah, vsi mirno in tiho...

Med ubitimi vzdihuje mnogo zapuščenih ranjencev v smrtnih bolečinah; naglo stopa Groga in skače čez človeška trupla. Naposled najde Francelja.

"Francelj, Francelj!"

"Kje sem? — Groga, ti? — O slabo — slabo!"

Groga poklekne k njemu in mu napravi vzglavje s svojim plaščem, katerega razvije na izgubljen boben.

"Vode, vode!" — prosi ranjenec.

Kozol se spomni kalne mlake ob kupu mrličev in hiti zopet po bojišču tja nazaj. Do jezera je urdaleč. Ves poten in vroč se vr-

V dolgih, žejnih požirkih pije Francelj umazano vodo...

"Groga, vzemi moj — bajonet!" — prosi prijatelj s slabim glasom.

"Čemu?" — "Prereži mi trak — tukaj na vratu! — Sam ne morem; — pre-slabil sem —"

Kozol obstane. — "Prereži trak, če si — če si moj prijatelj!"

Grogi se milo stori...

"Prereži! — Kaj... kaj se o-botavljaš!"

Z rosnimi očmi vzame Groga bajonet, se skloni čez Francelja in ga prereže trak. Na njem visi na platno natisnjena podobica. — Še jedenkrat poljubi Francelj darilo Minice...

"Oda, kakor sem — te prosil. — Boš?"

"Bom, Francelj..."

"Vrni Minici, da bo vedela, da — ne bo — čakala — mene..." Tako težko sopem — Groga — Groga — nikar me ne — zapusti!"

Francelj se skuša dvigniti. "In zdaj — Groga — zdaj mi podaj še jedenkrat roko — in odpusti mi, če — če sem te ka — te-rikral žalil v ži — v življenju!"

Komaj je Groga zadržaval sol-

ze...

"In tudi — vse druge — prosim odpu — odpuščenja..." Groga, zapomni si — bratovim otrokom vse — vse, kar je — moje-ga! Le — le za črno mašo — naj dajo — vsakega — sedmega av-gusta — slišiš?"

"Vse bom sporočil, Francelj..."

"Pozdravi vse — lepo doma, po-sebno — mojo — ubogo Minico..."

Pozdravi — naše gore — naš Tri-glav — našo Savo — vse, vse do-ma — na — na preljubem Kranj-skem!"

Groga se strese...

"Le jedenkrat — Groga — le samo jedenkrat — bi bil rad videl — rojstni kraj — naše ljudi..." Tako težko mi — mi je tukaj — umirati...

Francelj zadrhta. Bruhnil je kri.

"O, zdaj mi je laže!" vzdihne in leži nekaj časa mirno. Trudno odpira oči in zre srepo, strmeč okolo sebe. Mučno vzdiga prsi, ki se mu nejeednako napenjajo in zopet padajo. Ustnice mu posinjajo.

"Groga, ti si pri meni," je začel živahneje. "Le poslušaj jih, kako ukajo in pojo, naši vranovski fantje. — Nazaj nas nikoli več ne bo," pojo. — Tiho bodi vendar — pritrkavajo — slišiš — pri naši fari vsi zvonovi pojo... čudno — čudno pojo, lepo pojo! — tako še nikoli... O to je le-po, jutri bo praznik... Midva z Minico pojdeva na vesel ples. — Godeci že igrajo, fantje cepta-jo. Ukajo, vriskajo... Patronov sem, patronov! Kako ga je raztr-galo, našega korporala! Škoda ga, škoda... Kako nas je rad imel, če je prav vedno renčal nad vsemi. — Nikdar nas ni tožil — vedno se je potegoval za nas, ka-dar je mogel... Streljajmo, streljajmo! — Groga, kje si? — Nikar ne odtd! — Oče naš, — kateri si v nebesih..."

Na zahodu izgoreva solnce z živim bleskom in pari mehki, pro-zorni, topli vzluh. Od dreves in iz grmovja lezejo temne, podolga-ste strahotne sence. Mirno diha Francelj in se oklepa Grogove roke in jo stiska s prsti, ki jame-jo postajati hladnejši in hladnej-ši... Le oči mu žive v nejasnem plamenu.

"Kaj je tam? — Že gredo..." Mrliča neso, sosodovega sina — Še večeraj je bil čvrst in vesel; lep mladenič... Kako se je po-našal stari z njim! — Zdaj ga va-bi zadnji zvon — Ne — ne, ne, u-mreti ne! — Seveda, seveda, hla-pec mi krade. Le čakaj, grdoba grda, — vidiš ga tam za sked-njem! — Kaj? — Nobenega gro-ša več vam ne dam! Ali ne vidite, da se kreše z zadnjimi nogami, to ubogo kljuse, lepo vas prosim! — Nič — kaj blebeteš? — Tukaj sem jaz gospodar! Če ti ni všeč, pa kar pojdi! Še tega mi je tre-ba! Zakaj nisi še konj napojil, Ti-ne — Povsodi moram biti sam! — Groga, luč prižgi — nič se ne vidi — lej ga, čemu si mi pa suknjo slekel? — Kaj bajonet! Kar puško narobe, pa s kopitom po njih! — Le dajmo jim! — Do-lenjca so zadaj v grmovju ujeli in ga vsega razrezali. Nič, brez usmi-ljenja na-d-nje! — Počakaj —

stoj! Slišiš? — Orglje pojo! — Poslušaj, Groga! — Tiho. — Ka-ko grme! — Ne, ne, ne, to — niso orglje. — Sava! — Gore se — tre-sejo — o — kakšna svetloba! — Domače gore, snežniki — vse za-ri... Triglav... Triglav gore — Strašno, ves zrak se je vnel... Groga... o... kako hitro — rastejo — valovi! — Ce-lo — morje... Groga... Gro-ga, — reši me! — U — tapljam — se, po — gre — zam — se... Gro — Groga? — Ur — no — k njej! — Kje — je... Mi — Mi-ni — ca!"

Na čelu Franceljevem se po-javijo goste kaplje, smrtni pot. Glas mu slabeva, ne more več skozi drhtajoče ustnice. Obraz je pretvorjen, brezbarvno blede.

Groga se pripogne nad umira-jočim.

"Takoj" — šepče ta, "ta — koj... pri — dem... po — te — Minica!"

Hoče se vzdigniti, ali precej se zgredli zopet nazaj. V silovitih krčih mu trepeče telo. Glava mu omahne v stran. Iz prsij mu hro-pi in grgra.

"Francelj, Francelj!" ga kliče Groga, držeč ga še vedno za roko, katero mu Francelj zdaj stisne slabo, komaj čutno.

"Francelj!"

Francelj se ne gane več, Fran-celj je mrtev.

Takrat Groga ni mogel več premagovati solza. Bilo mu je tež-ko pri sreč, kakor da bi ležal ne-premično tukaj v rosnih travah pred njim ljubljani, pravi, rodni brat... Groga se je razjokal ka-kor otrok.

Potem je zatisnil prijatelju oči, mu umil krvave roke in obrisal o-braz, mu sklenil prste in mu na-redil križ na čelu, na ustnicah, na prsih. Stražil je dragega mrliča, dokler niso prišli pokopavat.

Na ozidju trdnjave Jajce je iz-ginila turška in zaplapolala av-strijska zastava. — Izza dolgih pretrganih oblakov rdi s hladnim svetom zabajajoče solnce na bo-jno polje, polže zamirajoči žarki čez krvave mlake, lijejo po po-hojeni, raztlačeni, razteptani in od krogelj raztrgani zemlji, tre-pečejo nad smrtno bledimi obra-zi, nepremičnimi trupli in sveti-jo vojakom, ki kopljejo tovari-šem globoke, široke jame ob vznožju turških gričev.

Tam daleč za gorami pa, on-kraj meje, pod gorejskimi snež-niki, tam je klečala ta večer Mi-nica pred trhlím, starim zname-njem na strmi terasi nad Savo.

Prišla se je zahvaliti in priporo-čit svojega ženina še zanaprej višjemu varstvu.

Toda moliti ni mogla; ginje-nost, nemir, hvalečnost, veselje jo je razburjalo...

Prel dobrim tednom, ko so za-ostali vojaki v ljubljani izpraz-nili šempetersko kosarno in jo iz-premenili v bolnišnico, se je raz-nesla po mestu vznemirjajoča vest, da so uničili Turki cel ba-taljon Kuhnoveev in jim vzeli za-

stavo. Ta novica se je bliskoma razširila po vsej deželi. Minica, vsa obupna, se ni dala pomiriti.

Kako neizrečeno je bila torej vesela, dobivši danes pismo od Franceljine, v katerem ji je pisal, da je zdrav, in da se Turki našim povsod umikajo brez boja!

Takoj je pohitela sem in z rosnimi očmi okrasila preprosti kip z novimi, svežimi rožami v čast njej, ki je obvarovala ženina vse-ga zlega...

Pozno zvečer se je vrnila do-mov in po noči dolgo ni mogla za-spati. Zunaj je jela divjati ne-vihta.

Ta hip se ji je zazdelo, da trka nekdo pred hišo na njeno okno. Preplašena plane pokonec:

"Kdo je?"

Nihče se ne oglosi... Le grom udarja, veter buči, po sobici se svita od bliskov. Iz raztrganega žleba lije voda od silnega dežja.

Zopet nekaj potrka.

Minica se prekriza in skoči iz postelje. Ob oknu zopet: "Tek, tek! — Tek, tek, tek!" Ona priž-ge svečo in odpre okno. Mrzel vzduh in težke deževne kaplje u-darijo v sobo, od okna pa zleti s tožnim glasom črna senca, nočen ptič.

"Tevjemka, mrtvaška ptica!"

Mraz pretrese deklet. Trepeta-joč legne zopet v posteljo.

In znova nekdo trka... Mi-nica si potegne odejo čez glavo; sree ji bije kakor kladivo, do vratu!

Zdaj... zdaj... razločno je slišala, — pri oknu je nekaj zastokalo in mlo zajčalo...

Njeno ime... že zopet: "Mi-ni-ca!"

Vsa prestrašena leti Minica v nasprotno sobo skozi vežo k bratu.

"Gašper, Gašper! — Pri nas straši!"

"Ne bodi neumna! Pusti me!"

"Lepo te prosim, pojdi k meni, da ne bom sama! Mene je strah!"

"Daj svečo! — No, kje pa je kaj? — Saj ni nič. Ali se ti me-ša?"

"... Slišiš... tiho! Ali ne slišiš?" Nekdo prosi: "Mini-ca, odprl!" — Jezus Marija... on je! Francelj je... Ali ga ne vidiš? ... tam-le ob oknu!...

Ves krvav... ves blede... ran-jen, vidiš ga!... v vojaški o-bleki... Kako se bajonet bliš-či!... Kri... kri!...

Gašperju se ježijo lasje; odpre in stopi pred vrata v viharno noč. Nikogar ni zunaj. Le veter tuli okolo vogla, z višav lete goreče strele, po bližnjih gozdih šumi, poka in pada; spodaj pa pluskajo in bobne divje Savske vode ob skalovje...

"Nikogar ni! — — — Kaj no-riš?"

"Poslovit se je prišel..."

"Beži, beži! — Bahje kvante! Bodi pametna!"

— Ko je šla Minica drugi večer zopet, da bi molila pri starem znamenju, ga ni bilo več. Vihar je je bil vrgel raz teraso v pre-pad. Skala je stala prazna.

Dalje prihodnjic.

DOPIS.

Moon Run, Pa.

Zadržek je bil, da se nisem že toliko časa oglašil. Pa tudi danes ne bo nič veselega.

Dve leti je temu, kar smo usta-novili v Moon Run podporno dru-štvo in ga kot št. 10 priklopili k S. S. P. Zvezi. Skozi dve leti je bilo vse v redu, redne mesečne seje, revizije, zastopstvo itd. Fr.

Čuk, bivši tajnik omenjenega društva pa nam je naredil zmeš-njavo. Kar naenkrat mu je padlo v glavo, da se poda v staro domo-vino. Seveda nam tega možak ni povedal, temveč samo to, da opu-sti "tajništvo". To je rekel članu Antonu Vehar in ga prosil, naj on prevzame začasno tajništvo.

Dobro, Anton Vehar je ponudeno službo prevzel in seveda od Ču-ka zahteval pojasnila glede skup-nega odbora. Čuk pa je dal Veharju častno besedo, da je vse v redu. Vehar: "Si li bil pri pred-sedniku?" Čuk: "Bil sem; tam je istotako vse v redu." Anton Vehar se je seveda na Čuka zanesel. Zraven je še Čuk povdarjal, da naj prevzame tajništvo po njem kdor hoče, tako "zmožnega" ka-kor on, bo težko najti! Kar do-bimo lepega dne od glavnega taj-nika Zveze račun, pisмено obve-stilo, da dolgujemo in da je Čuku tudi že poslal račun. Čudno ven-dar to, da ni Čuk nikoli na seji o račun in dolgu spregovoril? Kaj nam preostaja? Nič drugega ka-kor plačati! Kdo pa naj plača?

Jaz bi rekel da tisti, ki je stvar prikrival in zavlekel; on jo naj tudi v red spravi. Glavno je se-veda to, da o gosposdu Čuku ni duha ne sluha! "Bivšemu" tajni-kuje je postalo v naši lepi okolici prevroče in se je poslovil nevese-kam!

Nadalje imamo plačati tudi "znake". Težka naloga — ker mi jih nispo prejeli! Morebiti so-pa romali v staro domovino? Ker ne-vemo, je li Čuk v stari domovini ali v Ameriki, nam je težko raz-soditi. Čuk je napravil račun, pošiljal na glavni urad asesment in druge prispevke. Ko se je Čuk "poslovil", je bila njegova sveta dolžnost, stopiti med odbor in stvar razložiti odbornikom, naj bi bila v redu ali ne. Seveda, Čuk je vedel za napake, je istotako vedel, kako je do istih prišlo, in za-to — francosko slovo.

Viktor Butja,

Lumbago (križne bolezni) na-pada križne mišice, hrbtne miši-ce in tam nastale male pege na koži, koje komaj z prsti pokrije-te. Pri tem čutite bolečino, slič-no zobobolu in ste čisto pobiti. A-ko skusate hitro korakati vdari Vam bolelost v stegna, tako da bi kar zakričali od bolečine. Drgni-te si boleči del na hrbtnu z Pain Expellerjem in ovijte si isti del z flanelo. Kmalu se boste počutili boljšega in po nekoliko takih pu-skušenj je bolelost popolnoma od-stranjena, da se zamorete prosto-gibati z telesom ali hrbtnom, ka-kor preje v normalnem stanju.

SVOJI K SVOJIM!

Važno za vsacega rojaka!

Kadar pošiljate

denarje v staro domovino

ali kadar nameravate potovati v staro domovino, ali vzeti sorodnike, ali prijatelje iz stare domovine v to deželo, obrnite se za

parobrodni in železniški listek

s popolnim zaupanjem na

FRANK SAKSER CO.,

82 Cortlandt Street, New York City,

ali na podružnico

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Tisoče in tisoče rojakov in rojakinj se je že obrnilo v teh zadevah na to tvrdko, a nikdo ni zgubil centa, in vsakdo je bil uljudno in pošteno postrežen.

Kdor Vam drugače svetuje ni Vaš prijatelj in neče Vam dobro.

SVOJI K SVOJIM!

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 116, Somerset Colo.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11316 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 477 Virginia St. Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ČUK, Box 268, Moon Run, Pa.
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11316 Fulton Avenue, Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1345 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pošnista naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odposiljatelj) pa na John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja vsako zadnje sredo v mesecu.

Novo pristopili člani in članice:

K dr. št. 1 Peter Maichin, 2421; John Slobodnitz, 2422. — K dr. št. 3 Joe Frigel, 2423. — K dr. št. 4 Frank Petočnik, 2424. — K dr. št. 9 Frank Rozman, 2425. — K dr. št. 14 Alojz Cvetko, 2426. — K dr. št. 17 Ignac Gausch, 2429. — K dr. št. 22 John Jereb, 2430; Fr. Stanič, 2431; Georg Radakovich, 2432. — K dr. št. 24 Fritz Robach, 2433; Luka Grabner, 2434. — K dr. št. 28 Valentin Kruzič, 2435. — K dr. št. 29 Frank Snjani, 2437; Sofija Mriglot, 2438. — K dr. št. 31 R. Kot, 2441. — K dr. št. 37 Alojz Jakoš, 2442. — K dr. št. 38 Frank Jesenek, 2443; Alojz Zorko, 2444. — K dr. št. 40 Alojz Krmpatič, 2445. — K dr. št. 42 Jakob Mihelič, 2446. — K dr. št. 45 Ant. Umek, 2447. — K dr. št. 48 Alojz Klinkon, 2448; Joe Ljubi, 2449; John Vrabie, 2450; Anton Vertnik, 2452; Andrej Lepej, 2453; Frank Lepej, 2454; Mihael Zalašek, 2455. — K dr. št. 50 Elizabeta Oniteh, 2456. — K dr. št. 53 Joe Remic, 2457. — K dr. št. 54 Alojz Glavan, 2458. — K dr. št. 58 John Pugel, 2459. — K dr. št. 62 J. Tomažič, 2460. — K dr. št. 63 Anton Bavhan, 2461; John Prosen, 2462. — K dr. št. 64 Matevž Kovačič, 2463; John Miller, 2464; Helena Stepančie, 2465; John Krčel, 2466; Frank Težak, 2468. — K dr. št. 65 Matija Zalar, 2468. — K dr. št. 70 Gasper Gregorač, 2469. — K dr. št. 76 Nikola Burgar, 2470; Filip Kozlarič, 2471; Frank Čebull, 2472.

Suspendirani člani:

Od dr. št. 1 Mohor Mladič, 11. — Od dr. št. 4 J. Levar, 1471. — Od dr. št. 5 J. Gorše, 196; A. Obed, 1140; J. Hvala, 1141. — Od dr. št. 7 A. Sinkovic, 170. — Od dr. št. 9 A. Križman, 220. — Od dr. št. 10 I. Erjavc, 1677. — Od dr. št. 12 M. Bezovnik, 1014. — Od dr. št. 16 J. Moffer, 446; A. Hohač, 1687. — Od dr. št. 17 F. Kalni, 1241. — Od dr. št. 18 A. Golletti, 2145. — Od dr. št. 20 J. Logar, 651. — Od dr. št. 26 A. Kavšek, 1431; C. Rant, 1693. — Od dr. št. 27 F. Verbič, 662. — Od dr. št. 28 J. Toffan, 1025; G. Car, 1248; M. Ožanec, 1249; F. Boharic, 612; A. Delac, 1498. — Od dr. št. 29 M. Slebir, 286; A. Frank, 673; J. Šireelj, 678; M. Ferentin, 680; A. Lazar, 1252; A. Pugelj, 2274. — Od dr. št. 30 A. Verščaj, 1601. — Od dr. št. 31 F. Leman, 704; T. Mitnic, 1258; D. Kobilansky, 1438; J. Gusminskov, 1602; J. Runič, 1923. — Od dr. št. 35 F. Mane, 811; A. Korošec, 800; M. Košmerlj, 807; K. Hlebec, 2002; F. Droie, 2279. — Od dr. št. 36 J. Kotnik, 2070. — Od dr. št. 38 J. Levša, 859; M. Fabijan, 868; J. Petrik, 872; J. Jermančnik, 1932. — Od dr. št. 37 A. Lavrič, 1928. — Od dr. št. 40 J. Likovič, 1936. — Od dr. št. 52 J. Jeme, 1287. — Od dr. št. 56 A. Novak, 1378; V. Bogataj, 1961. — Od dr. št. 58 M. Kapš, 1628.

Odstopili člani:

Od dr. št. 40 J. Gliver, 896. — Od dr. št. 56 F. Burnik, 1379.

Črtani člani:

Od dr. št. 3 A. Zaletel, 1805. — Od dr. št. 4 J. Podrižnik, 1878; M. Kompare, 1879; J. Škof, 2050; F. Kočevar, 2083. — Od dr. št. 6 F. Pangerl, 18077. — Od dr. št. 10 F. Čuk, 254. — Od dr. št. 16 A. Ladiha, 431; F. Fabičič, 430; F. Rozina, 440. — Od dr. št. 19 J. Verbič, 1329. — Od dr. št. 20 V. Kandoni, 506. — Od dr. št. 28 F. Schmitt, 2099. — Od dr. št. 33 J. Vidie, 2157. — Od dr. št. 34 J. Narobe, 792. — Od dr. št. 40 J. Jeršin, 570; K. Tence, 1606; A. Košak, 1607; J. Rus, 1837. — Od dr. št. 42 A. Božič, 983; M. Jakovac, 986; S. Kučič, 1268. — Od dr. št. 44 A. Demec, 2028. — Od dr. št. 61 A. Sigmet, 1460; F. Virand, 1466; B. Drobnič, 1967; V. Hiti, 2067. — Od dr. št. 63 M. Srab, 2245. — Od dr. št. 65 G. Zore, 1563; J. Modic, 2235. — Od dr. št. 71 M. Kočevar, 1798.

Umrlji člani:

Od dr. št. 44 Blaž Kokalj, 2283. — Od dr. št. 46 Joe Poll, 1064.

Prestopili člani:

Od dr. št. 24 F. Jare, 1596 k dr. št. 63. — Od dr. št. 33 F. Veber, 778 k dr. št. 72. — Od dr. št. 40 A. Fisher, 1042; J. Fisher, 1271 k dr. št. 52. — Od dr. št. 44 J. Deželak, 267; A. Deželak, 1948; A. Frank, 1048; J. Mlekuš, 1041; J. Rak, 1719; J. Mlekuš, 1947 k dr. št. 73. — Od dr. št. — A. Raudaš, 2229 k dr. št. 12. — Od dr. št. 56 J. Tušek, 1850 k dr. št. 6. — Od dr. št. 62 M. Stanič, 542 k dr. št. 22. — Od dr. št. — A. Grm, 767 k dr. št. 67.

Potujoči člani:

Od dr. št. 1 M. V. Konda, 7. — Od dr. št. 2 V. Lukančič, 58; J. Matko, 63; F. Pregel, 75. — Od dr. št. 4 A. Slapotnik, 95. — Od dr. št. 6 A. Osepek, 640; J. Pangertnik, 302; F. Jenko, 141; F. Urbančič, 2238. — Od dr. št. 8 A. Milič, 179. — Od dr. št. 9 A. Praznik, 2419. — Od dr. št. — A. Stanovnik, 256; M. Košak, 251; F. Slabe, 252; G. Gan tar, 520. — Od dr. št. 14 A. Potokar, 1323. — Od dr. št. 15 A. Boldan, 406. — Od dr. št. 16 V. Podobnik, 568. — Od dr. št. 19 T. Tomažič, 1164. — Od dr. št. 20 J. Meden, 795; A. Zrimšek, 796; J. Rus, 1099; F. Knaus, 1423; F. Pavlič, 1591. — Od dr. št. 21 F. Rihter, 1697. — Od dr. št. 34 A. Brunc, 2255. — Od dr. št. 37 A. Napotnik, 834; N. Schitelkopf, 836. — Od dr. št. 40 M. Goršek, 902; S. Crnkovic, G. Kržmaric, M. Pogačar, F. Kocjan. — Od dr. št. 50 Lina Bastel, 1217. — Od dr. št. 70 F. Kočevar, 1782; J. Zakrajšek, 1786.

Iz urada glavnega tajnika:

Pri nekaterih društvih se suspendira kar cela vrsta članov, radi plačevanja mesečnih prispevkov. Ne mislim stem oporekati postopanja od strani društvenih uradnikov; moj namen je bolj opozoriti člane ker nekateri ne vedo, kaj vse se jim nudi v času suspendacije. Eni si mislijo, kaj če plačam za ta mesec mesečne prispevke ali ne, saj me ne morejo črtati pri društvu. Če pa me suspendirajo pa ni tako hudega, drugi mesec pa vse poravnam pa bo vse dobro. To pa ni tako! Člani ne pomislijo kaj se jim vse nudi v času suspendacije, ako jih kaka nesreča ali bolezen doleti. Ne ozirajo se, ne na določbe katere so na strani 22 točka 82 v pravilih, katere se glasi: Suspendirani člani nimajo med časom suspendacije nobene pravice do bolniške podpore.

Slučaj pa pride, da suspendiran član oboli, potem so vsi izgovori tukaj: društvo mi dobro. Zveza ne plača podpore itd. a vsi ti izgovori so zastoj, ker član je sam kriv ker ni plačal prispevkov, tako ni tudi podpore deležen. Opozarjam pri tem vse člane, naj redno plačujejo svoje prispevke, da ne bodo mislili, da se jim krivica godi, ako pri suspendaciji podpore ne dobe.

Društvene tajnike prosim: da člane, kateri so že pri glavnemu uradu za suspendirane objavljani, in potem pri društvu zopet sprejeti, naj se njih imena v mesečnem poročilu v zato določeno mesto navede. Tisti člani kateri so še v naprej suspendirani, naj se jih omeni za drugič suspendirane.

Kakor hitro pa je suspendirani član pri društvu zopet sprejet, mora vse zaotale in nadaljne zneske poravnati, katere društvo z mesečnem poročilom odpošlje na glav. blagajnika.

Suspendirani člani se vedno pri glavnemu uradu štejejo, dokler jih društvo v mesečnem poročilu ne navede za črtane. Glavni urad nima nobene pravice suspendirane člane črtati, dokler jih samo društvo ne črta, in je vedno odgovorno za nje ozir za njihove prispevke.

JOE BENKO, glav. tajnik.

Opomba: Poročilo iz glavnega urada, prijavljeno v glasilu, morajo društveni tajniki pri sebi prečitati navzočim članom.

IZ URADA GLAV. ZAPISNI-KARJA.

Izvelek iz 7 redne seje glav. odbora S. S. P. Zveze.

Seja otvorjena v navadnih prostorih dne 26. julija 1911. točno ob 8. uri zvečer. Navzoči so bratje: Ant. Mladič, Jos. Benko, Wm. Rus, Ant. Duller, Jos. Ivanšek, John Mladič, Jakob Tisol in John Levstik.

Zapisnik zadnje seje se prečita, odobri in podpisše.

Dr. št. 2 v Claridge, Pa.: Br. Pavel Zupančič se odškodnine za izgubo očesa ne more dovoliti, ker v zdravniški izkaznici stoji, da vid ni popolnoma zgubljen.

Dr. št. 5 v Darragh, Pa.: Dovoljenje, izplačanja bolne podpore bratu Erazem Gorše-tu, bi bilo proti pravilam, ker ni še 6 mesecev član Zveze.

Dr. št. 14 v Yale, Kans.: Čita se pisma, oziroma korespondenca med glav. tajnikom in društvenim tajnikom tičeča se prestopnega lista oziroma črtanja brata Jos. Cvetkovič. Po izpovedbah nekaterih odbornikov in kratkem posvetovanju se sklene, vso zadevo prepusti gl. tajniku, da jo uredi, in sicer na način, da mu društvo izda prestopni list za štev. 19 v So. Chicago, Ill.

Od Austro-Ogrskega konzulata se prejme poročilo, da poseduje pobotnice dedičev po pokojnem bratu Blaž Stergar, članu društ. štev. 15 v Taft, Ill., to je od pokojnikove sestre in matere, vsaka glaseča se za svoto \$200.00. — Se sklene svoto nakazati na konzulat, kateri ček naj mu gl. tajnik proti pobotnici zroči.

Dr. št. 16 v Clinton, Ind.: Prečitajo se dopisi društva v katerem se naznanja, da brat Ladiha se noče ravnati po razsodbi glav. odbora; spričo tega se ga sklene črtati.

Ker se prečita več dopisov iz Cleveland, O., kateri so naperjeni proti tamošnjemu društvu št. 20, oziroma njega — odbornikom dolžec jih raznih nepravilnosti, zato se naroči gl. tajniku, da zahteva od društva direktnih pojasnil in podatkov o stvari, katero poročilo pa mora biti podpisano od uradnikov in spremljeno z društvenim pečatom; in s tem se stvar preloži.

Dr. št. 23 v Lemont Furnace, Pa. se ugotovi želja, namreč, da društvo lahko premesti svoj sedež iz Lemont Furnace, Pa., v Orient, Pa.

Dr. št. 30 v Wenona, Ill.: Ker se ni prejelo dosedaj še nobenega poročila, da bi bil kdo postavno pooblaščen varuh mladostne dednine po pokojnem bratu Vidmar, zato se sklene denar posebej naložiti na banko do njene polnoletnosti.

Prečita se dopis iz Livingston, Ill. gpdč. Mary Gorene, v zadevi pokojnega brata Bizjaka, člana dr. št. 33, ter se sklene držati se prejšnjih sklepov.

Dr. št. 36 v Springfield, Ill., poroča, da je obolel brat John Stefan in po mnenju zdravnikov se bi moral dati operirati, v kar pa on noče privoliti pač pa želi,

da bi se mu dala odpravnina, v kar se pa nemore privoliti.

Društvo št. 44 v Virden, Ill., poroča, da je umrl brat Blaž Koka, kar se vzame na znanje in izreče sožalje.

Dr. št. 46 v San Francisco, Cal. Oporoko pokojnega brata Vol se vrne na društvo, da uradniki resničnost iste potrdijo oziroma pri-sežejo pred javnim notarjem; naka se veljavnost iste pripozna, ter izplača nadaljno svoto \$100.

Dr. št. 50, Milwaukee, Wis., poroča, da je sestra Polonija Sušnik postala umobolna, kar se vzame na znanje.

Od dedičev pokojnega br. Mavriča, člana štev. 51 v Ravensdale, Wash., se prejme daljša pobotnica za svoto \$50.00 katere se izplača.

Dr. št. 59 v Conemaugh, Pa.: Dedščina mladostne hčerke pokojnega brata Planinšek se sklene izplačati društvenemu blagajniku kot postavljenemu oskrbniku, z pripombo, da društvo zahteva od njega, ako hoče, poročstvo.

Od dr. št. 56 v Rock Springs, Wyo.: se naznanja, da vid brata Jelovčan ni zgubljen.

Prečita se na brata pomož. odbornika Jos. Ivanška došel dopis od dr. št. 30 v Bishop, Pa., katerega se pa izroči glav. tajniku, da uravnava v njem označene zadeve.

Gl. tajnik predloži razne račune katere se sklene izplačati; ob-jednim poroča, da je prejšnji mesec pristopilo k posameznim društvam 51 članov in 2 članice, katere se vse sprejme v Zvezo.

Brat Ivanšek stavi razna vprašanja, med istimi tudi radi upravnika ako je sestavljen, naka gl. tajnik poroča da je, in ga prečita, katerega pa se sklene še v nekoliko popraviti.

Seja zaključena 10 min. pred 12 uro zvečer.

Wm. Rus, zapisnikar.

Pri državnoborskih volitvah v Drobobyecu je v času volitev te-klja kri za državni zbor. Poročali smo to kot brzojavno vest. Tu malo več podatkov: Poljaki so kandidirali dr. Löwensteina, katerega je podpirala tudi vlada, židje pa dunajskega advokata dr. Zipperja. Volilna komisija je izvršila najneverjetnejše volilne sleparije. Županstvo je razdalo več sto ponarejenih legitimacij. Opozicijonalnih volilcev sploh ni so pustili voliti. Pred volilnim lokalom je park, katerega so stražili dva husarska eskadrona in infanterija. Le z največjim trudom so se mogli opozicijonalni volilei prebiti do volišča. Toda tudi tam so jim delali razne ovire in težko-če. Komisija je odpirala glasovnice. V sled tega pristranskega in sleparskega postopanja je bilo pred parkom zbrano ljudstvo zelo razburjeno. Policija in žandarmerija je izkušala razkropiti množico. Ljudje so se branili s palicami in dežniki. Nastopilo je vojaštvo ter izkušalo množico razkropiti z bajoneti. Zopet se je množica postavila v bran. Kamenje je začelo leteti na vojaštvo, vsled česar je ukazal zapovedujo-či nadporočnik streljati na mno-

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

SLOVENSKI IN HRVATSKI JAVNI NOTAR ZA AMERI-KO IN STARI KRAJ.

Sprejema tožbe. — Zagovarja in tolmači na sodniji. — Zahteva in iztirja odškodnine od kompanije za ponesrečene pri delu. — Dela pooblastila, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaščine, dolžna pisma, itd. — Iz-tirja dolgove tukaj in v starem kraju. — Izvršuje vsa v notarsko stroko spadajoča dela. — Cene vedno zmjerne.

Matija Skender

5241 Butler Str., Pittsburg, Pa.

Bell Phone 7-R Fisk.

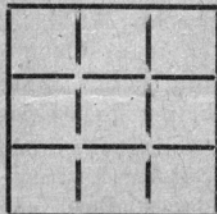
žico. Posledice strelav so bile na-ravnost grozne. Kakor zatrjujejo poročila, je obležalo takoj na me-stu 12 mrtvih in 37 težko ranje-nih. Nekatera poročila pa celo tr-di-jo, da je bilo 30 mrtvih. Težko ranjena sta bila dva advokata, dr. Koch in dr. Messer. Ustreljen je bil tudi neki francoski časniki-kar. Vodjo Židov dr. Auerbacha so zaprli. Prebivalstvo je jako razburjeno in skoro gotovo bodo še nemiri.

Na prodaj!

Elegantna gostilna na fino si-tuiranem prostoru v mestu Ke-nosha, Wisconsin. Zraven obširen veselični vrt in plesna dvorana, in dvojni tir za kegljanje. Elek-trična razsvetljava. Z eno bese-do, velikanski promet. Proda se za pošteno ceno radi tega, ker je imejitelj kupil na drugem koncu mesta svoje novo poslopje.

Za pojasnila vprašajte uprav-ništvo Glas Svobode, 2020 Blue Island ave., Chicago, Ill.

IGRA OD 15. — \$100 NAGRADE

Postavite eno številko v vsako od-prto mesto tako da kadar se seštev-a od katere strani, da je vedno skupno 15. Vsaki oni, kateri nam bode poslal dobro rešeno igro, dobil bo kredit od \$100.00, nad 4 krasnim lotoma, blizu Velikega New Yorka.

Cena lota je \$199.00, ampak zaone-ga, kateri pošlje dobro rešeno igro, sta-lo ga bode samo \$99.00, in ta denar izplačeval bode mesečno, in to \$5.00 na-prel, ter pozneje samo 3.00 mesečno.

Pisma pošiljajte na:
SLOV. DEP. ROOM 911,
61 Park Row, New York City

SLOVENSKO BRIVNICO

je odprl na Calumetu 17. jul. ro-jak John Moletz. In se priporoča-rojakom Slovence in bratom Hrvatoma za v obilen poset.

IŠČEM brata Jurija Puhek.

Zadnje čase je bival na Manisti-que. Rojake, ki vedo zanj pro-sim, da mi naznanijo njegovo bi-vališče ali se mi naj javi sam. — Josip Puhek, Box 254, Mohawk, Mich.

Dobra Unijska Gostilna, kjer se mrzel in gorak pri-gri-žek. — Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

velika Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, šenitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sve-že Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island Ave. Chicago.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagi je J. F. Bolek-ova, kjer se toči izborna Schlitz pivo in fina vina. Domača in cenena kuhinja.

Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna

JOE F. BOLEK
1870 Blue Island Avenue
vokal 19. ul.

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuvaj najnovejše kako-vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Bank.

ODVETNIK PATENTI

CARL STROVER

(Sobe števil 1009)

140 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

TEL. 3989 MAIN

SVOJI K SVOJIM!

Prva in edina slovenska trgo-vina te vrste v Zed. državah. Ve-lika izbira ur, verižic, društvenih prstanov; razna izbira srebrnine in zlatnine. Pušk, koles, gramo-fonov in slovenskih plošč, peči, itd. Pišite po lep ilustrovan slovenski cenik, katerega pošljemo zastoj. (Pri naročilu omenite ta list.)

A. J. Terbovec & Co.

Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.

1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

Avg. W. Ramm

pogrebnik in balzamovač, tapetnik in podobar

921 N. 8th St. SHEBOYGAN, Wis

Zastopnik: FRANK PUNGERČER

GOSTILNA

J. J. Vodak in sinovi

1825 Loomis St. cor. 18. Place

Dvorana za zabave in zborovanja.

Tel. Canal 1386.

SLOVENCI POSEKAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborna impor-tirano pilsensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bliži-

ni Blue Island Av. in zap. 18. ul.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO.**
2020 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto \$2.00
za pol leta \$1.00

ZA EVROPO:
Za celo leto \$2.50
za pol leta \$1.25

NAMLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE

2020 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

NEKAJ RESNICE.

Mesec nazaj smo čitali v enem starokrajškem dnevniku, če se še prav spominjamo v "Slov. Narodu", kjer je stalo natiskano, da so pri državnoborskih zadnjih volitvah po dolenskih mestih in okrajih dobili veliko glasov napredni kandidati, kar prejšnja leta ni bilo in je bil ta pojav napredka zapisan v dobro nekdanjim ameriškim Slovincem, ki so domovino zapustili še kot verni in poslušni backi, ki so se pa v "amerikanski šoli" če se poslužimo govoric "Slov. Naroda", kremenito spremenili in postali naprednjaki.

To je laskavo za ameriške Slovence in za ameriško napredno časopisje, ki mu gre tudi zahvala, ker je na prebujenju že skoro mrtvih ljudi gotovo mnogo pripomoglo narodu do vstajenja in spregleda. Laskavo je to tem bolj, ker je pohvalo izrekel tak velik in upliven slovenski dnevnik kot je ravno "Slov. Narod".

Torej ameriška šola je pripomogla do naprednjaških glasov. Amerika je tista dežela, ki idpira ljudem oči in jim bistri razum? Da, pa ne vsem. Nekateri naši rojaki so še vedno tako zakrknjeni in omejeni, kakor so bili v klerikalni Kranjski in Primorski deželi. Ne dajo si dopovedati nič. Pridejo sem za delom, ga dobe in bosna je mirna.

Zmenijo se ne za nobeno delavsko organizacijo, za noben napredek, za nobena podporni društva in tudi slovensko časopisje jim je deveta briga. Pač pa se ne more odtrgati cerkvi. Na to se natanja, in v njo ima največ zaupanja in kar novega zve v Ameriki je to, kar mu jezuit iz lece govore.

Taki ljudje so res revčki in vredni našega pomilovanja. Duhovniki so iz njih naredili uboge pare, ki vse mirno pretepe — tudi kapitalistični korobač. — Vse vzamejo kot posebno voljo boga, in zopet boga in vedno boga. V svoji zaslepljenosti gredo tako daleč, da o kakem napredku sploh slišati nočejo in samo nabirajo skromni prihranek, da bo v stari domovini kaj za pokazati.

Ista pesem kot v stari domovini. Nekateri hrepene po napredku in predstavi vsako stvar, ki jo dobe v roke, nekateri, in teh je največ, jim je pa knjiga ali časopis španska vas. Vidi se torej, da za nekatero Kranjce tudi trda ameriška šola nič ne pomaga. Dokazano pa je, da ravno tisti naši rojaki, ki se tudi v svobodni novi domovini oklenejo cerkve in popov, da ravno ti niso organizirani delavci, da ravno ti sprejmejo vsako plačo, in da ravno ti spravijo mirno v žep vse šikane bosov in si puste bičati hrbet, da misli, da vidiš pol smrt na cesti, če pride od dolgega tovarniškega dela.

Naši duhovniki in sploh vse cerkve, so mnogo krive, da prava delavska misel ne more tako prodirati v širše mase kot si to naprednjaki žele.

Se vedno ima cerkev in popova beseda nekaj upliva. Ni to tako hudo kot v Sloveniji, čufimo in vidimo pa vendarle. Je nekaj resnice na tem, da "amerikanska šola" nekaj pomaga in tudi dobrim Kranjcem, delavcem odpira oči, ne godi se pa to v toliki meri, kot merodajni krogi mislijo; s "spreobrnitvijo duha" gre tudi pri ameriških Slovincih težko in počasi.

NAPREDEK.

Izza tistih časov, ko je človek prebival po brlogih, ki jih je napravila priroda, pač ne z namenom, da bi ljudem služili za stanovanja pa do današnjih dni, se je na svetu resnično mnogo izpremenilo. Polagoma, skoraj neopazno se je izpreminjalo, ali vsota vseh izprememb je tako velikanjska, da je sedanje življenje ljudi komaj še podobno nekdanjemu. Treba je le premisliti, kaj je vse izumil in pridobil človek v nešteti tisočletjih, ki so minila, odkar je prvo bitje začelo hoditi po dveh nogah in iztezati dvoje rok. Prav toliko je nekdanji človek kolikor žival: kar mu je dajala priroda sama. Našel je najsirovejšo hrano. Ali že obleke ni izdelovala nobena prirodna sila. Ustvarjala ni orodja, gradila ni hiš. Nobenih pripomočkov ni bilo, da bi bil človek človek, njevti pridobljene izkušnje in jih oddajati poznejšim generacijam. Kakor človek ni imel ne srajce ne čevljev, tako tudi ne črnila ne knjig.

Težko nam je danes zamisliti življenje prvih ljudi in njih položaj na svetu. Učenjaki iščejo primerov takozvanih divjakov. Ali pravih "divjakov" dandanes ni skoraj nikjer na zemlji. Tisti, ki jih Evropejci in Amerikanci navadno tako imenuje, ne zaslužijo tega zaničevalnega naslova. Tudi če nimajo naše kulture, naših vseučilišč, naših topov, bojnih ladij, vendar nimamo pravice, da bi jim kar odrekli kulturo, ker imajo pač svojo. Mnoga ameriška plemena, ki so jih osvojaleci in priseljenci iz Evrope uničili, so stala kulturno celo izredno visoko, v marsikaterem oziru više kakor njih zatiralci. Kitajska kultura je popolnoma različna od nemške ali francoske, to velika in temeljita je vendar. In niti o zamorecih se ne more reči, da so brez kulture, celo o tistih ne, ki stoje na najnižji stopnji. Družabno življenje imajo urejeno, seveda po svoje, zemljo znajo obdelovati, nauk imajo — če se to smatra za znamenje kulture — tudi orožje znajo sukati po gotovih pravilih.

Na nekem otoku v Tihem morju so baje zasledili plemo, ki živi še popolnoma divje življenje in tudi nekod na Kitajskem pravijo, da prebiva še tak rod, ali natančnega se ne ve o teh ljudeh skoraj nič, ker so tako plašni da je bilo doslej skoraj vsako opazovanje nemogoče.

Toča na različnih stopnjah kulture stoje različni narodi pač. In znanost, ki opazuje njih različne uredbe in šege, vsaj lahko primerja in izvaja posledice. Tudi izkoplina pračloveških ostankov omogočujejo, da se sklepa o življenju prvotnih ljudi v davnini, kar bo človeški um komaj dosegel.

Kakšna velikanjska razlika! Da se je človek sam izpremenil, ne more dandanes nihče več utajiti. Norčevali so se iz "pitekantroposa" — opičnega človeka — ki je po mnenju nekega resnega učenjaka živel na otoku Javi. Tisti pitekantropos je bil morda zmota. Ali kdo bi danes mogel reči, da ne kažejo človeške kosti, ki jih je profesor Kramberger Gorjanc našel pri Krapi, očitne opičje znake? In kdo bi mogel to zanikati o poznejših podobnih najdbah na Francoskem, v Ameriki in pred nedavnim na britanski otokih? Današnji človek in tisti, ki je živel pred par stotisoč leti se razlikujeta kakor noč in dan. In vendar sta oba človeka!

Ali kako se žele razlikuje znanje in notranje življenje modernega človeka in prvih ljudi! Če se zamislimo v te velikanjske, neizrečne razlike, nas morajo obhajati čustva, katerim se moremo dati imena. Kakor živalsko krđelo se je klatila tolpa dvonožcev po zemlji, polna strahu in nezaupljivosti. Njene misli niso segale dalje kakor potreba želoda in obrambe gola življenja, golega v najpopolnejšem smislu besede. Iz grla se je tem bitjem izvijalo nekoliko komaj razločnih glasov. Sovražniki so jih obdajali vsepovsod, priroda jim je nastavljala pasti, nevarnost jim je zijala na vseh koncih in krajih v oči. To življenje, polno najkrutejših, neusmiljenih bojov z zverinami, z drugimi tolpami, z nerazumljivimi prirodnimi silami, je bilo rus divje, živalsko.

In danes? ... Ta zemlja, nekdanj po našem pojmovanju pust, je obdelana, kjerkoli živi človek. Povsod vasi in mesta, po njih plače, cerkve, vsakovrstna učilišča, bolnice, delavnice, tovarne, vojašnice. Vsazemlja je preprežena z železnicami, z žicami za brzojavni in telefonski promet, pa vseh morjih velikanski parobrodi, nepretrgane zveze vsega sveta od enega konca do drugega, avtomobili po cestah, letalni stroji po zraku, družba urejena na podlagi velikanjske, vse življenje obsegajoče organizacije in zakonov. Ljudje govore čudovito razvite jezike, ki lahko izražajo vsako misel in vjamejo celo fantazije v besede. Vse izkušnje, vse znanje nešteti gneracij je zbrano v knjižnicah, v arhivih, da si ga novi rod lahko prilasti in nadaljuje tam, kjer je prenehal stari. Tisočeri pripomočki, čudoviti stroji, v svojem sestavu podobnim umnim bitjem, neskončno povečajo plodovitost dela, ki dan na dan ustvarja neprecenljiva bogastva; premagovanje prirode, kjer je njena trma največja, prodiranje v njene skrivnosti, iznajdbe in izumi dajejo življenju neprenehoma nove možnosti. Človek pa tudi uničevati bolj grozno kakor sovražni bogovi starih časov. Čez največje reke in najglobokejšše prepeade zna graditi mostove, pa jih tudi hipoma razdevati. Odganjati zna nalazljive kože in kolero od svojih hiš, ali tudi ubijati zna ljudi na kilometerske daljave. Pota zvezd, ki se prikazujejo enkrat v stoletju, zna meriti kakor vaško pot in njivo in v umetnosti se dviguje do božanskih višav.

Nekdanj in danes! Kakšna vrtočava razdalja, kakšna neizrečna razlika! Vanjo se zamislimo, pa če bo tudi naš jezik preslab, bo vendar razumeli, kaj, je — napredek.

NEKAJ MISLI.

Piše Peter Kurnik.

Kdor čita poročila iz raznih mest Amerike, in posebno poročila iz Oregon City, Oreg., si mora misliti da je zadnje mesto podobno tistem v zgodbah, kjer se je čedilo mleko in med in kjer sta Adam in Eva imela svoj vrt paradiz. Razni ljudje pišejo v "ejtenge" — pa ne vejo kaj pišejo. Najbo načetkano kar že hoče, vse je po njihovih mislih: All right!

Jaz sem drugega mnenja. Pomisli kaj in o čemu pišeš; si gotov tega kar pišeš, ali ne; si prepričan o tem kar pišeš in zakaj tako pišeš. Glavno pa je, da poročila in videl boš, da se ti bo malokrat pripetilo romanja dopisa v globoki in požrešni redaktorski koš.

Mnogim dopisom se ljudje smejejo. Urednik seveda ne more vsacega dopisa vreči v koš, nekaj jih pa le v njega pride — a žiber bi jih prišlo še več. V nekaterih dopisih se dopisovale sam sebe toleče po zobeh. Tudi naj bi se vsak potrudil pisati razločno in kolikor možno pravilno slovensko in brez tujih izrazov. Poznam ljudi, ki so težko čitali in še bolj težko pisali. S vsakdanjim citanjem so pa kmalu premostili težkoče in postali iz samouka dobri čitatelji. Ko je to šlo, se je prišlo za per, s prva težko, a pozneje laglje in hitrejšje in danes so dobri dopisniki. Časopis imaš, in ta piše gotovo pravilno slovenščino. Neobhodno potrebno je za vsacega, da zna prvo svoj materin jezik. Če svojega materinskega jezika nisi zmogel v pisavi in branju, boč težko tujega dosegel. Časopis je tegadelj tudi vsakemu uena knjiga, rekel bi slovnič. — Paziti moraš kaj je pisano s velikim začetnico in kaj s malo. Kje so pike, klicaji in vprašaji. Vse to le človeku koristi in človeku se dobro zdi, če zna pisati, namreč dobro pisati svoj materni jezik. I-menujem za torej slovenski časopis v Ameriki: pionirja kot učitelja slovenščine.

Tu na severu ni take vročine kot v Chicagi, New Yorku in drugih mestih. Res da je toplo, a ljudje ne umirajo ko po drugih krajih Amerike. Če si pozornejšje čital vsakdajno štatistiko mrtvih vsled vročine si nevedoma zapa-

zil, da je čez 70 odstotkov žrtev vročine — delaveev.

Gorje delavcem, ki se morajo peči na soncu po 10 ur in še več! Kolika plača, kakšnega truda in znoja. Za par centov na dan, pa je delavec navezan stati 10 ur v največji vročini. Tisti pa, ki imajo v življajo njegov trud, se pa vozijo po hladnih alejah in parkih v lepih svetlih avtomobilih, ali se pa vesele kje v Parizu, in se smejejo celemu svetu v pest. Če človek to premišluje in premišluje, pa mu ni za prestat. Pomislimo: delavec mora vsako jutro navse zgodaj zapustiti dom in še truden nastopiti pot v žrelo tovarne ali rudnika. Katerikrat je prej premočen kot pride do cilja. Začne delati; vročina se vedno večja; mnogokrat je nemogoče prestat. Če en trenutek, vedno si ponavlja sam pri sebi, potpi in delaj, saj drugi tudi trpe in nič ne rečejo? Drugi dan premišluje o domači grudi, o svojih dragih, ki jih je zapustil in šteje dneve do vidova ... To, da novega poguma, nove moči, nove volje. Na tisoče sklučenih bitij je po rudnikih, tovarnah in jarkih, in vsak teh modrih sužnjev ima svojo zgodovino ...

Kaj se mu pa zgodi, če pade vsled vročine? Kaj čaka delavca, če se zvali na njega skala, kaj ga čaka, če mu mašina odtrga roko ali nogo? Če se ti zgodi prvo, te kapitalisti in katoliški duhovniki imenujejo lenuha, dasiravno so oni največji lenuhi in časokradeži, dobro: če te pobije skala, ni "njihova" krivda. Še za špital bi ti najraje računili. Če ti mašina odreže prste ali kaj drugega, zopet nisi bil dosti "previden", ne dobiš zategadelj nobene odškodnine, si si "sam" kriv "svoje" nesreče. In tako gre naprej in naprej, in vedno si sam kriv, kar te doleti slabega in hudega.

Odgovorni so torej delavci za vse le sebi, in v vseh slučajih nesreče prepuščeni tudi le sami sebi. Kaj je potem delavcem za storiti, upam da vejo.

Tukajšnji Slovinci morajo skoro vsako leto svoje najlepše dneve pustiti v salonih. To pa vsled tega, ker so tukajšnji kapitalisti več prostorov zaprli, delavce v tovarnah pa, ki so prej garali za kapitaliste noč in dan so pa postavili — na cesto.

Kaj naj sedaj reveži počno. Za življenje jim primanjkuje sredstev, malo upanja na delo in ne večji tujega jezika, poleg tega imajo pa nekateri še velike družine. Tako vidimo kapitalistično upravo brez vsacega sreča — vse le za profit. Druga točka, o kateri imajo delavci za premišljati. Mnogo so si pa delavci sami krivi. — Delavec delavca, hoče imeti na vrvi. Vsak skoro hoče, da bi drugi tako plesal, kot bi on igral. O edinosti ni govora. Naši rojaki so pa nekateri jako ponosni, če ima par centov več. Tako človeče potem misli da je cel svet njegov, in da mu morajo biti vsi pokorni. Za kaj pa sploh ne bo prišlo do edinosti vsaj med oregonskimi Slovinci ne, pa povem drugič.

Mi potrebujemo mirnega razvoja naših podpornih društev, kakor tudi druge vrste društev in klubov. V tem imamo lepo sliko pri drugih narodih. Po Oregon City se je govorilo in kričalo, da napravijo vsa štiri slovenska društva skupno veselico? Stopil je k meni tudi prijatelj, in govorila sva o tem. Mnenja sva bila različnega, vendar sva vedela oba, da s katoliškim društvom bo težko šlo polento veslo mešat. Če n. pr. naredi vsakemu tri napredna društva, in povabijo v svojo sredo še četrt, katoliško, kdo naj bo načelnik vsej veselici in prireditvi? Katoliško! je bil odgovor od strani fanatikov. Kaj je v takem slučaju za narediti? Vdati se in pustiti katoliškemu društvu prvenstvo? Ne. Tudi za ljudi mir in sloga ne. Tako kapitulirati se ne sme — in edinost in skupna veselica — so bile prazne sanje.

Čimbolj krčimo: skupaj, skupaj, v slogi je moč! tembolj se oddaljujemo eden od drugega.

Delavci, širite svoje glasilo "Glas Svobode"!

KAKO POSTANEMO DORBI GOVORNIKI?

Stari narodi, Grki in Rimljani so gojili govorništvo. Dober govornik je bil vedno obdan od mnogobrojne množice in je bil ljubljenecc publike. Dar govorništva pa ni vsakemu dan, vendar pa obstoji, tudi za to posebna šola. Slovinci v Ameriki imamo par govornikov, a še te ne moremo prištevati k pravim govornikom, ker so še daleč za tem. V Ameriki se goji jako govorništvo. Toliko se morebiti sploh nikoder ne polemizira in debatira in predava, kot ravno v Zjed. državah. Američan je rojen govornik. Strmeti mora človek mnogokrat, ko vidi poslušna navadne ameriške delavce s tako krepko besedo in hitečim jezikom. Posebno pri kakem cestnem političnem zborovanju boš naletel na dobre govornike. Tukaj se pa da tudi vsakemu prilika, da lahko javno pokaže svoje govorniške zmožnosti. Ko pridejo v deželo volitve predsednika, pa se na sto in sto ljudi dobro živji par mesecev na račun kandidatov. Nekateri v volilnem boju toliko zaslužijo, da jim ni potreba letno dni delati če nočejo, in imajo še vedno rezervo za seboj. Seveda so to prve vrste govorniki, poznani z vsemi triki, opletani s humorjem, ki se izražajo v nelepšji ameriški angleščini in ki so tudi drugače postavne moške osebe. Špaso je samo to, a za Ameriko jako karakteristično, da taki govorniki so naproday za tisto stranko, ki jih boljše plača. Mirno ti sedi tak dolar govornik v hotelu in pričakuje telefonskega zvonca; enkrat mu telefonirajo republikanci, drugi demokratiški bossi. Če prvi obljubi 100 dolarjev na dan, demokrati pa 95, pa je dušom in telesom republikanc in se poda med nezavedno ameriško občinstvo in začne pobijati demokrate in vse, kar ni republikansko. Jezik stori vse. — Naj se poslušalci vjemajo z njim, ali ne, če je dober govornik ga vse rado poslušajo in po navadi tudi voli za kar se govornik trudi.

Zadnje čase sem čital v starokrajških časopisih, da se avstrijski narodi potegujejo, da vlada napravi na univerzi posebno stolico za govorništvo. Potreba po dobrih govornikih je živa potreba. Znano je, da nima sedajna avstrijska zbornica nobenih velikih govornikov. Jaz sem v svojem življenju slišal govornike: dr. I. vana Tavčar iz Ljubljane, Etbina Kristan in W. J. Bryan-a. Nikoli nisem zamudil prilike, da sem poslušal posebno prva dva. Reči pa moram, da ima Bryan trdo, močno in izrazito besedo in prav lepe geste. Tako prepričevalno še nisem slišal nobenega govornika govoriti. Nalahno in prijetno je pa seveda poslušati dr. Tavčarja; Kristan se pa v govoru malo preveč razburi, drugače ga je pa zanimivo poslušati, posebno če planje po kapitalistih in vladi.

Kaj Slovinci v Ameriki ne potrebujemo dobrih govornikov? Jaz bi rekel da je potrebno, da bi jih imeli par. Tudi tukaj bi se dalo narediti marsikatero predavanje in ustavim, da bi narod prav pridno zahajal k predavanjem, če bi imele dobre govorniške moči na razpolago. Stokanje in lovenje nihče rad ne poslušajo. Pa Slovinci imamo tudi vedno kake slavnosti, ali smo povabljeni od kacega drugega slovanskega naroda na slavnost, kjer se mora kaj govoriti in zato je potrebno, da bi se tudi med Slovinci našli možje, ki bi se vadili v govorništvo. Kateri poreče, kaj mi pa to rabi? Saj ne bom kandidiral za prezidenta. Naj kdo drugi mesto mene govori. Nasprotno, vsak mora znati malo sukati jezik. Mnogokrat sem imel pri raznih društvenih sejah poslušati svoje rojake. Zapazil sem, da je pri seji salamensko dolgočasno, če so slabi govorniki navzoči. — Kdor slabo govori, težko prodre tudi s svojim predlogom, pa naj bo še tako dober in za društvo koristen. Nimaš ga boljšega orožja, kot dobro namazan jeziček. To mi bo vsak priznal in zatorej prav raz zgovornim par besed v pouk, kako lahko postanemo dobri govorniki.

Govorništvo je umetnost, ki je vsak ne zna. Nekaterim se ne more posrečiti nikoli, da bi svoje misli in ideje mogli razloženo položiti pred poslušalce. Prvo kar hoče govornik doseči, je vpliv na

poslušalce. Če se pa hoče kaj znati, se pa mora prej učiti. To velja tudi za govorništvo. Govorništvo se mora vaditi in vaditi, in potem gre. Vaja dela mojstra. Prvo se mora govornik tudi pomujati, da govori razločno, jasno in pravilno. Pri govornih se ne sme utikati preveč fraz, če se lahko vse pove s tremi besedami. Govornik mora vedno gledati, da se besede vjemajo s mislijo govora, mora imeti v osebni samosvoji disciplini, da ne prekorači in zavozi teme govora.

Kdor hoče druge učiti in jih na kaj opozoriti, mora sam v prvi vrsti nekaj vedeti. Če se pa hoče kaj znati je potreba: čitati, slišati in opazovati! Vsak pa naj govori to, kar je njemu ljubo in kar ga interesira, a biti mora vedno objektivni in nepristranski. Tu se pa nepravi samo govoriti to, kar se je čitalo ali slišalo, temveč mora govornik imeti tudi svoje lastne ideje in svojo lastno sodbo.

Dalje prih.

KAKO JE TO PRIŠLO.

Nemški pisatelj Otto Erich Hartleben je znan po svojih kratkih prigodbah. Posebno ima veselje bičati današnji kapitalistični sistem in vso njegovo upravo. On vidi, da je delavec zmogčan, teptan in zaničevan in da mu rešitve iz tega zemeljskega pekla ni, če se ne bo sam boril za svoje gospodarske in politične pravice. Da, politične pravice. Nemška delavska stranka, oz. nemška socialna demokracija ne bi mogla razpolagati čez tako moč in silo, če ne bi bilo delavstvo tudi politično organizirano. S glasovnico na volišču, tam pokaži svojo moč, tam glasuj za delavske kandidate in pusti tisto prazno govorjenje po gostilnah. Ne kar govoriš, temveč kar delaš, je danes odločilno. Pa za danes pustimo to, in raje pogledjmo Hartlebenovo anekdoto o tepcu in prefriganecu, ki smo jo prestavili za čitatelje GL. Sv.:

Enkrat je bil bogat mož, kateri je od svojega očeta podedoval lepe srebrnjake, več tisoč dolarjev. In bil je tudi zvit mož; mislil je vedno, kako bi prišel do več denarja?

In šel je na trg in kupil za 20 dolarjev 20 funtov bombaževine.

Potem je šel na trg, kjer stoje berači in ubogi ljudje, in reče enemu:

"Hočeš za 3 dolarje za me delati? Vbogi se je razveselil: bil je lačen. In mislil si je sam pri sebi: "Trije dolarji, to je denar, in lahko ga spremenim v blago, in vse to bom zaslužil v šestih urah!"

In šel je z bogatašem. Ta mu je kupil ovijalke za volno za 2 dolarja; ubogi se je pa pripravil za na delo.

Na večer pride bogataš zopet, in tu je bilo 10 funtov bombaževine že spremenjena v 10 funtov preje.

Premislil je, 10 funtov bombaževine stane 10 dolarjev, ovijalke 2 dolarja, delo moža 3, skupaj 15 dolarjev.

Tu pa je vstal in zakričal nad ubogim:

"Ti leni hlapec! 15 dolarjev! To je vendar cena preje na trgu! To je vendar njena resnična vrednost! Kaj imam v resnici?"

Ubogi je molčal, bil je tepec.

"Kako dolgo si delal?"

"Šest ur."

"Aha! Zakaj ne več? Tukaj vendar leži še bombaževine."

"Trije dolarji so samo vrednost šest ur dela."

"Tu se pa je bogati izzivalno zahrootal.

"Potem pa pojdi tja, in delaj tam, kjer te bodo sprejeli za to. Odpravi se, ti neumnež!"

Ubogi se je ustrašil. Revež trpin, je imel ženo in otroke in zapazil je sam, da je še neumen.

In ker je jako prosil bogataša, ga je gospod pridržal in drugi dan mu je dal zopet 20 funtov bombaževine. Ko je pa zopet prišel k njemu v delavnico, je našel zvečer 20 funtov preje.

Tu se je smelo preobrniti njegov pogled v račun: 20 dolarjev za bombaževino, 2 dolarja za navijalke, 3 za delavca, skupaj 25. 30 dolarjev pa je tržna cena preji, za to svoto jo lahko prodaja.

In potrkal je ubogega delavca po rameh in rekel:

"Vidiš ti, tako je prav. Ti si delal dvanajst ur in jaz sem zaslužil 5 dolarjev. Tako hočemo nadaljevati."

Slovensko Delavsko Podporno in

Penzijsko

Ustanov.

21. nov. 1909

Društvo

Inkorp.

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSIEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.

PODPREDSEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.

TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.

ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.

BLAGAJNIK: Alojz Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.

JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.

BLAŽ ŪBELAK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Družtva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

GOSPOD HUDIČ.

Ljudje božji, spoštujte hudiča, kajti velik gospod je in hudo vam bo zameril, če ga ne boste imeli v časti, kakor želi in zahteva. In take zamere se je treba bati — skoraj bi bil dejal bolj kakor hudiča. Brez šale: Strašno rad se maščuje in nikoli ne odpušča, njegova moč pa je velika, tako da ne uide njegovi osveti, kdor ji je zapadel. Zatorej ga čiščajmo, kakor je ukazano.

Če pa je kdo med vami, ki misli, da je zlodej le prazna pena ali pa iznajdba preveč fantastičnega pesnika, naj se skesa in spori, kajti v peklenščkem kraljestvu ne bo več časa za poboljšanje. Tam bo jok in škripanje z zobmi. Pa tudi kurijo tam strahovito in nemara veste iz izkušnje, da je ob prehodu vročini z moralo in s poboljšanjem velik križi. Sprijaznite se torej z njega brezdanjim veličanstvom o pravem času, da ne boste klicali "mea culpa", kadar vas bo že imel na raznju ali pa v kotlu, polnem dalmatinskega olja.

Ljubše bi vam bilo, da sploh ne bi bilo rogača? Kajpada. To je že verjetno, ali nič ne pomagajo. Repatec se ne zmeni za to, kaj bi vam bilo ljubše, kaj pa ne. Zelite lahko, kar hočete, ali dvomiti ne smete, že zato ne, ker vam nič ne koristi in bi vas še lahko zapeljalo, da bi postali prevzetni sebi v škodo. Obracajte to reč ali pa sami sebe, kakor vam je drago; peklenšček pa vendar je. Dokazov za to je dovolj in še preveč. Ali jih hočete poznati? Vseh vam seveda ni mogoče naštet, kajti zaradi hudiča ne bo dandanes nihče spisal cele knjižnice. — In preden bi dovršil delo, bi ga že vzel hudič. Pa kakšni so vsaj nekateri dokazi?

Prvič se njegova starost. Če bi bil podoben človeku, bi bil kljub svoji večnosti ne le sivolas, ampak ves in ves bel. Saj veste, da ga pokriva dlaka od nog do glave. — Tisti ki ga kolikor toliko poznajo, pa pravijo, da je še vedno ves temen — črn ali rjav; čisto natančno ne ve tega menda nihče, najbrže se glasoviti Taxil ne, ki je delal z njim pri papežu tako imenitne kupčije. — Kadar prihaja zlodej med ljudi, je kolikor toliko oblečen po modi.

Star pa je, neznansko star. Poznali so ga stari Feničani in Asirci, četudi ne s pravim imenom. Kljub svoji moči mora pač trpeti, da ga ljudje imenujejo po svoji. V tem oziru se mu godi kakor nebeskim zvezdam, ki jih ljudje tudi krstijo kakor se jim zluhi. Sicer pa: Kdo je že vprašal volka, če se res imenuje volk?

Ime pa itak ni glavna reč. — Neme pravijo "Name ist Rauch und Schall" — Rauch je res ime, na Hrvaškem ga dobro poznajo — in pater Škrabec hoče tudi Slovence prekrstiti v Kranjce. — Zatorej ni vredno preveč špekulirati o tem. Dovolj je, da so ga stari Feničani (ko so sejmariji po vsem svetu) in Asirci poznali. — Zvedeli so pa zanj še od starejših narodov. Stari Židje, ki pa so bili takrat še mladi, so že natančno vedeli, kakšen umetnik da je. Ni ti Fregoli — veste, glasoviti Fregoli, ki je nastopal v varietejah — ga ne doseže. Naj se tudi v petih minutah petkrat preobleče in prihaja enkrat kot mladenič, drugič kot starec, tretjič kot mlada

dama, v kačo se vendar ne more izpremeniti kakor rajski zapeljivci. "Slangenmenshi" se pač kažejo tudi v naših cirkusih, ali vsak otrok, ki še veruje v orehe svetega Miklavža, pozna, da so ljudje. Hudič — moškega spola — se je pa popolnoma izpremenil v kako ženskega spola. Davno, davno se je to zgodilo; njegova starost je torej nedvomna. In ker od tega časa ni umrl, je jasno, da še živi in s tem je dokazana njegova eksistena.

Pa dokazov je še mnogo več. V paradizu je zapeljal Evo. Bil je zapeljivci in nikdar se ni odvaldil zapeljevanja. Nemara je to njegov poklic. Nese mu na vsak način. V puščavi na visoki gori je spaka hotel razdajati kar kraljestva tega sveta za en sam poklon — brez kongresa diplomatov. Pasja capa je torej zapravljiva in ničemnena. Kdor pa ima kraljestva, zapravljivost in ničemnurnost, ta vendar je. Kratkoma lo je. To je torej dokazano.

Luter, ki je bil včasih sploh "ves od hudiča", ga je videl čisto natančno in celo metal tintnik za njim. Na steni se še sedaj poznajo pake. Kako naj bi ga videl, če ga ne bi bilo? Ali že verjamete?

Faustu se je prikazal kot eleganten kavalir z rdečim peresom za klobukom. Goethe je prav lepo opisal njegovo uniformo po gledaliških imajo še skranjeno vso monturo. Tudi Fausta je zapeljal, da je zapeljal Marjetico in stari učenjak mu je zapisal svojo dušo. Nazadnje so angeli opeharili ubogega hudiča in mu odnesli dušo. Ali pa morete opehariti bitje, ki ga ni? Menda ste zdaj prepričani, da je hudič. Samo da je izza Faustovih časov baje postal bolj previden.

Duhovniki so ga pogostoma izganjali. Včasih so zasačili v enem človeku kar celo tolpo zlodjev. Kadar je prišel pravi nadnje, jim ves upiranje nič ni pomagalo. O takih procesih so sestavljali cele protokole kakor na sodnji. Stvar je torej črna na belem. Še te dni so na Nemškem sestavili tak dokument. Torej je hudič do dobrega dokazan.

Škoda da so gospodje, ki se bavijo z zadnjim opraviлом, namreč z deložiranjem hudičev, navadno zelo razburjeni in pozabljajo, kako imenitno bi se v naših časih dali izrabiti taki trenotki, ali pa so morda z modernim znanstvenim napredkom nekoliko navskrži pa ne poznajo izumov, ki bi lahko krasno poslužili, da bi se eksistenca hudičeva enkrat za vselej dokazala tudi najbolj protivražjim skeptikom. Imamo n. pr. fotografijo, pa ne bi bilo treba nič drugega, kakor da se nastavi aparat v zvezo s kakšno pravico, kakršno imajo ameriški milijonarji po svojih blagajnah, da se tat ali vlomilec sam naznači. Tisti hip, ko živne hudič iz človekovega telesa, bi hočeš nočeš zadel struje, aparat bi se odprl in — zlodej bi bil fotografiran. Kakšna pridobitev bi to bila za peklenško prirodoslovje, za fiziologijo nečistega duha pa za pospešitev morale, etike in spiritualizma med ljudmi, je komaj mogoče oceniti.

Imamo pa dandanes tudi fotografijo z Röntgenovimi žarki. To bi bilo še lepše, če bi se hudič posikal in fotografiral, kadar misli, da je najbolj na varnem v člove-

kovem interieuru. Pa kinematografija! Kako bi bilo imenitno, ujeti jih, kadar jih primaršira celo krdele iz trupla ubogega grešnika in jih potem kazati vsakemu, kdor plača vstopnino kakor krvave drame ali pa opice iz Schönbrunn!

Hudičeve fotografije nimamo. Pač pa imamo veliko opisov tega podzemeljskega mogotea in veliko povesti o njegovih prikaznih ter o njegovem delovanju. Vendar je s temi rečmi še velika težava, ker je preveč neenotnosti, preveč nasprotij, preveč nejasnosti v pripovedovanju, v opisih, v konkluzijah in konstatacijah. Tudi z njegovo peklenško domovino je tako. Kdor bi nam hotel podati njen zemljevid ali njeno geografijo, bi našel na nepremagljive ovire. Še o njegovem postanku bi se lahko prepirali do sodnega dne, pa ne bi prišli do konca.

Tisti stari narodi, ki so nam jih še v naši mladosti profesorji slikali za divjake, dočim vlačijo zdaj vsakovrstni učenjaki neprenehoma opeke, črepinje in čudno šaro, katere ne bi starinar za Ljubljano niti pogledal kot njihovo kulturo na dan, tisti stari narodi torej, ki se še niso toliko oddaljili od stvarjenja zemlje, nebes in pekla kolikor mi in ki bi se pravzaprav morali bolj natančno spominjati na tedanje dogodke, so si bili že popolnoma navskrži zaradi svoje nad- in podzemeljske gospode. Tam sredi Azije so svojemu Arimanu pripisovali enaka leta kakor svetlemu bogu; od nekdanj sta se bojevala, kdo bo vladal na svetu. In enake odnose je tudi narodi mnogo poznejših časov nahajali med svojimi bogovi. Tako je na primer germanski Loke imel med Aziopravljil funkcije hudiča.

To so najbolj dokazi, kako visoko so stari barbari spoštovali hudiča. Šteli so ga kratkomalo med bogove. Pa celo ljubili so ga in če je bilo treba, tudi pomilovali. Prometj, ki je bogovom ukradel ogenj in ga prinesel ljudem na zemljo, je pač zaslužil tako ljubezen; le pomislimo, kaj naj bi počeli naši gostilničarji, če ne bi bilo ognja za njihove kuhinje in kako bi bilo sploh, če bi morali močnik in žgance jesti sirove! Ko je bil tako dolgo prikovan na Kavkazu in so mu jastrebi vsako noč kljuvali jetra, bi bil zaslužil še več pomilovanja in če ne bi bili ljudje od nekdanj nehvaležni, bi bili pač morali organizirati ekspedicijo na Kavkaz, da bi ga bili rešili. Toliko je bil pač vreden kolikor tista koketa Helena, zaradi katere so deset let oblegali Trojo.

Ali uvrstiti bi ga morali vsakako med hudiče. Zakaj bil je puntar. Upri se je bogovom. Proti njihovi volji je nosil ogenj ljudem. To pa je moral biti vsekar velik, morda največji greh, kar dokazuje že ime sedanjega glavnega hudiča: Lucifer, to je tisti, ki nosi luč. Tako je bilo in tako je še sedaj; nositi luč je hudičovo delo.

Božanskega pokoljenja so bili tudi drugi hudobci starega sveta. Njih greh je bil ta, da so se dali premagati od drugih bogov, kakor na primer Titani. Zmagovalci pa so jih potem tresili v neznanske globočine, kjer so potem snovali zarote zoper nove gospodarje sveta.

Ko je prišel hudič skozi stari testament do nas, je že preživel toliko metamorf, da ni sam sebi več podoben. Če bi mi bili izpremenili samo ime, bi še ne bilo tako hudo. To delajo tudi ljudje sami s svojimi imeni. Ogrski fiskus ima precej čedne dohodke od tega, da si velja kolek za zamenjavo imena samo krono. Ali hudiču so vzeli tudi njegov prvotni značaj, zamenjali so mu takorekoč dušo. Tisti gospod, ki je predstavljal našega satana pri starih Egipčanih, pri prebivalcih severne Afrike, predhodnikih starih Grkov, je bil večinoma plemenit in na vsak način bolj simpatičen kakor pa vsakovrstna božanstva v živalskih podobah. Ah kakšno strašno karikaturo so napravili iz njega Kitajci, ki se vendar, četudi menda ne po pravici, bahajo z najstarejšo kulturo. Če vidi peklenški knez tako odurno spako, se mora pač ustrašiti sam sebe.

Kar počenjajo kristjani s hudičem, bi ga morali razkačiti, tudi če bi bil bolj mehke duše kakor je. Tam doli, kamro pridemo baje vsi razven Marijinih devic in čukov, mu nalagajo dela, ki so pač izpod časti pravega gentlemana. Ko so na Dunaju razpisali mesto krvnika, se je pač oglašilo blizu tisoč prosilcev, če ne še nekaj več, med njimi trgovci, advokati, uradniki, sploh več inteligentov kakor "navadnih" ljudi. Ali to menda vendar ni dokaz, da je rabeljski opravke poseben idealen. Ubogemu hudiču pa so to naložili kot glavni poklic; on, ki se je včasih bojeval z olimpijskimi bogovi, ki je nosil baklje, ko še ni bilo nobene žveplenke na svetu, ki je sodil v podzemlju, ki je germanskim bogovom nastavljal najduhovitejše pasti, ki je sestavil prvo komedijo že v paradizu, on se mora sedaj ukvarjati z opravi kakor rabeljski pomočniki v časih, ko še ni bilo nobenega današnjim triumfom le oddaleč podobnega tehniškega napredka.

Čudno je. Na zemlji imamo vsakovrstne stroje, poslužujemo se pare in plina, vozimo se z železnicami, parobrodi in avtomobili, letamo po zraku, imamo elektriko, brzojav, telefon, z žicami in brez žic; služijo nam repetirne in strojne puške, kanoni, torpedi, bombe in peklenške stroje znamo izdelovati. Na kilometrične daljave znamo ubijati neopaženo. — Hudič pa se mora posluževati najbolj zastarelih metod, kakor da so se mučilnice iz srednjega veka preselile tja dol, pa tehnično običale tam, kjer so bile pred par sto leti. V olju mora evreti uboge grešnike, na raznju jih mora vrteti, ščipati z razbeljenimi kleščami, puliti jim lase in brado, pa neprenehoma kuriti, kuriti kakor ogljar. Pravijo, da je elektrika in vse kar je z njo v zvezi, hudičeva iznajdba kakor tisk in železnica in avtomobil. On pa mora delati po takih zastarelih vzorih, kakor da je bil kdaj birič svete inkvizicije in ostal njen hlapec, ko je inkvizicija v praksi že davno minula.

Ali za to degradiranje se maščuje. Treba je le, da se spomni, kako je bilo nekoč, pa je takoj ves satanski. To so bili časi, ko je hodil po svetu zdaj kakor odlični gospod, zdaj kakor stara baba pa uganjal svoje šegave burke z ljudmi. Pa ko jih je nič coprati in jih tako trumoma spravil na grmade, da jih ni bilo treba več v peklu sežigati. Ali pa ko je zvaljal moške in ženske, posebno ženske, najrajši mlade in lepe, na vrh Kleka in tam uprizarjal zabave, katerih ne dosežejo vse orgije modernih dekadentov, ki ne vedo, kakor bi zapravili denar, pa tudi nimajo niti iznajdljivosti niti sveže moči, s katero so se popašale mesečne noči pod hudičovo patronanco. Takrat je bil umetnik, kavalir in vladar.

In kadar se spomni na tiste čase pa se ozre po svoji sedanji klavernosti, tedaj zapolje srd v njegovi duši. In hudič se maščuje.

Kako? Ej, na sto načinov. Kje je zdaj še kak "auto da fé" kakor v blaženih španskih časih, ko so dolge procesije s prvimi velikaši dežele, s kardinali in škofi na čelu, vodile uboge krivoverce po ulicah do morišča, kjer je sežiganje živih ljudi bolj dražilo živce kakor najkrevavejši boj z biki? — Hudič je pokazal figo in konec je teh krasnih zabav.

Komu prinese le še par vinarjev, če mu ponuja svojo dušo še tako podpisano in zapečateno? Cekine, cele vreče cekinov je včasih prinašal po noči na razkrižja v gozdovih, če je človek le znal par spakedenih latinskih besed in če je napravil ris po predpisu. Zaklade je kazal ljudem in marsikdo je postal bogat s hudičevim pomočjo. Dandanes mora špekulant, ki hoče nagrabiti milione, poseči v svojo lastno brezvestnost in brezdušnost, hudič pa se mu roga, češ kaj mi je treba tvojih falsificiranih podpisov, ko bo tvoja duša itak moja, ne da bi se trudil zanj.

Ljudstvo ima dandanes mnogo opraviti z lastnimi skrbmi in večinoma ne pogreša hudiča. Če ga Kranjce z vsako tretjo besedo kliče, si ne misli pri tem nič posebnega in ime mu gre le iz navede z jezika. Le ena obrt je nezadovoljna, da je postal zlodej tako pasiven. To je tista, ki je najbolj potrebovala njegovo sodelovanje, ker je najbolj nesel peklenjski strah in hudičev rep. X.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE v NEW YORK in OBRATNO

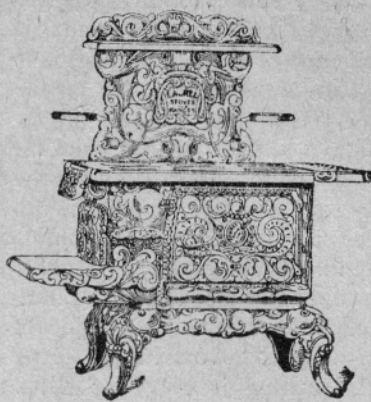

PARNIKI PLUTEJO IZ NEW YORKA:

Argentina ... 23. Avgusta 1911 | Eugenia ... 6. Septembra 1911

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in prikladna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOPNIK ZA AMERIKO
2 Washington St., New York, N. Y.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoldne in od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt, 814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujsih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odlični zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Našo trgovino priporočamo Slovincem že trinajst let in povsod so zadovoljni z našim blagom.

Povabimo vas, da si ogledate našo

spomladansko zalogo oblek kot:

Moške površnike	\$7.50 do \$25.00
Moške spomladanske obleke	\$10.00 do \$30.00
Moške obleke za mlade	\$7.50 do \$20.00
Deške spoml. obleke	\$2.50 do \$10.00

Odprto vsak večer, izvzemši sredo in petek do 9 ure.

Odprto v nedeljo dopoldne.

Vogal Blue Island Avenue in 18. cesta.

Jelinek & Mayer, lastnika.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

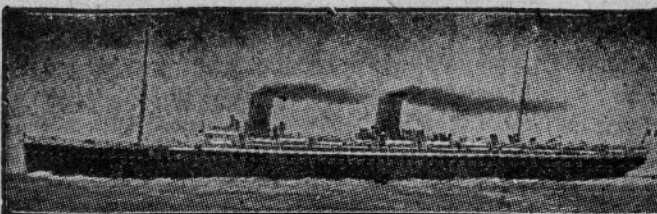
LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvorili gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro brano in razna mesna jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
Chicago, nov parnik 9500 HPPristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City
PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.Glavni zastopnik na 19 State St. New York. MAURICE W. KOZMINSKI
glavni zastopnik za zapad, na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

DOPISI.

CALUMET, MICH.

Glas Svobode! —

Zadnjič sem vam bil obljubil, da se zopet oglašim, in evo me. — Že parkrat sem opazil, da se v Gl. Sv. pritožujete nad vročino, ki Vas greje tam doli in drugod zopet druge, a nas bogme tukaj gor skoraj zebe, in to je tudi krivo, da si moramo svoje, od dolge zime premrle ude ter od težavnega dela potrebne glade s pivo in whiskeyjem ogrevati in jačiti. To je bilo pa tudi krivo, da sem bil pozabil na vse, dokler mi ni bilo iznemirilo ošabno ter vedno se ponavljajoča grozodejstva našega prečastitega gospoda Luka Klopčiča. Pa nemislite g. urednik, ne Vi predragi mi čitatelji in čitateljice, da je naš Luka morda neumen, kaj še! Klopčiča, kakor je čitateljem "Glas Svobode" znano, se ne prime nobena pametna beseda. Kolikokrat in kako se ga je že tu in tam pralo in žehlalo, pa je le še vedno črn kot niger, reagiral tudi še nobenkrat ni, kar dokazuje, da se ne upa meneč: boljše je molčati, trpeti in pa dolarčke šteti dokler je še kaj o-slikov in oslie, ki mi jih nosijo, kot pa iz Calumeta leteti. Moža se je že tu in tam potipalo, pa kakor je njegova koža črna, tako je tudi njegovo meso trdo, pa nam naprednjakom to nič mar, in najboljše bi res bilo, kot nam je g. Konda svetoval: nič mu neverjate, nič mu nedajte in tudi blizo njega ne hodite, in videli boste vspeh in takojšen odmev mojih besed. To je res dober nasvet pa bi bil za Lukata tudi, ko bi hotel vzeti korobač ter z njim opletati svoje kozle in koze, kar bi pomagalo do takojšnega vspeha, toda tega Luka ne bo storil, da bi za naše vspehe skrbel, on se ravna po svojem načelu za svoj žep, to mu moramo, radi ali neradi priznati. Zapišite si naj le, da pri "Bratski Slogi" niso kimoveci, in jih tudi on skubil nebo. Čudno pa je vendar le, da se ljudem nočejo odpreti oči, ko vidijo toliko nakupčene nesnage pred njegovim pragom, kar naj dokazujejo moji trditvi sledeči dogodiljaji.

Nekako pred enim letom, ko so pokopavali John Mesnarja, nameravali so mu na priporočilo calumetskega Zottia zapeti nagrobno. Pri pogrebu je nagovoril Klopčič pevovodjo rekoč: "Če Junko poje, jaz ne pokopam mrtevca!" Nato se je Junko odstranil in žim vsi drugi pevci in Klopčič je ostal sam ter tudi mrlja pokopal sam. Pri izobraževalnem društvu "Phoenix" so se svoječasnno člani sploh s pevovodjem, ki je bil zajedno cerkveni orglar. Nato so prosili naše napredne pevce, da bi jim pri predstavi pomagali; nakar so jim ti tudi obljubili, in ko je Klopčič o tem zvedel je rekel, da taki, ki za cerkev nič nedajo namreč, ne polnijo njegove bisage, da tudi pri njegovem društvu peli ne bodo. In da mu dr. Bratska Sloga, S. N. P. J. dela velike skrbi je u-mevno, dasi tej jednoti danes nikjer več ne nasprotujejo. Že zadnjič sem omenil, kake stnosti je Klopčič povzročal nad umrlim članom te Jednote, dobro vedoč da si mrlji ne more pomagati. — Pokojnik je namreč spadal k dvem podpornim društvom, k Bratski Slogi št. 62 S. N. P. J. in k mladeniškem društvu S. H. Z. na Calumetu. Od vsacega društva so bili zbrani po trije člani da bodo pokojnika nosili iz hiše na voz in tako naprej. Ko pride Klopčič reče onim trem članom Bratske Sloge, da naj vzamejo regalije dol, ker drugače ne bodo nosili pokojnika, nakar so omenjeni trije rajši šli ven iz hiše kakor bi svoje regalije dol vzeli. Prišli do cerkve in v cerkev je surovež med opraviлом ukazal oziroma zaupil kot kak gorjan: "Društvo Bratska Sloga naj vzame svoje regalije dol!" — in nato čakal. Članov se ni nobeden odzval temu pozivu, in ko je Klopčič videl, da ga ne bodo vbojali, je ponovil svojo grožnjo. Nato mu je predsednik omenjenega društva rekel da ga nerazume, ter vprašal, kaj vendar hoče saj smo vendar ljudje in ne živina, ter ravno tako dobri kot drugi ljudje. Nato se je k besedi oglašil še g. Junko, seveda med opraviлом v cerkvi, da dr. Bratska Sloga spremlja svojega člana in brata k zadnemu počitku, in da z njim,

Klopčičem nimajo popolnoma nič zaopravit. Na to je Klopčič spremenil barvo zbrbral še par nerazumljivih besed nad krsto in opravilo je bilo končano. Člani Bratske Sloge so se pokazali možake, vstrajne nasproti kakemu terorizmu od strani prenasčenega rimokatoliškega priganjača kot je Luka Klopčič, ki je žel blamažo, kateri se je že tako privadil kot klošč bivolo ve kože. Društvo Bratska Sloga mu ne kupuje zlatom okovane palice in srebrom okovane marele, niti kakih privezkov na verižico, ne knofov, ne cofov, te si naj Luka kupi sam, saj ima večje dohodke kot vsi člani Bratske Sloge skupaj. Za doto mu po katoliških nazorih tudi ni potreba skrbeti. Radoveden sem, kaj neki bo šele počel proti društvu S. S. P. Zveze, katero se vstanavlja. Na noge Luka, da česa ne zamudi! Pred par meseci, ko je bila neka poroka, prišla je v cerkev tudi eks Ljubica Marič; ko jo zagleda sedanja kuharica v cerkvi, skoči v njo. — Ježeš, kaka komedija vam je bila to! Psovalo in upilo se je vse navskriž. Johana je upila na vse grlo na ubogo Marič kot krvnik nad svojo žrtvijo. Ubožica! Odzvonilo ti je Marič, ker Johana neda nikomur v svoje zelje zahajati, odzvonilo bo pa tudi Lukati, ker kuharica kakoršna je Johana, ki neki govori in še več pa menda razume jezikov kot Klopčič sam, se ni šaliti z njo. Končujem za danes, ker, ko bi hotel vse gospodove lepe reči popisati, bi vzelo eno stran lista, skozi celih šest mesecev! Toraj do vidova, Vaš,

Andrejev Fric.

Virden, Ill.

Uredništvo Gl. Sv.: —

Želel bi, da ponatisnete moj žalostni dopis. Znano je že gotovo Slovincem, posebno pa sobratom in sestram S. S. P. Zveze, da je dohitela nesreča našega rojaka in brata Blaža Kokal, člana društva "Dobroljub" št. 44. Dne 20. julija se je zdrav in vesel podal na vsakdanje delo, zvečer smo pa zvedeli da leži na parah. Delal je pokojnik pri stroju za prenož izpodkopavati. Svoj posel je opravljal kot po navadi, kar naenkrat se ga je elektrika dotaknila in v par minutah je bil mrtev.

Pokojnik je bil priljubljen med vsemi Slovinci, posebno pa med sobratmi Zveze, oz. društva "Dobroljub". Star je bil 35 let, rojen v vasi Leskovec, občina Oslca, politični okraj Kranj na Kranjskem. V stari domovini zapuščal brata, to nam je edino znano, v Ameriki pa nima nobenega sorodnika, če pa je kateri, je naprosen, da se pri društvu "Dragoljub" zglaš. Pokojnika smo pokopali 22. julija popoldne. Društvo mu je priredilo jako lep sprevoz s godbo in krsto okrašeno s vencem. Do srca nas je vse ganilo, ko smo gledali lep sprevoz in mirno se zadrževali sobrate, ki so se zadržali kot ljudje za pogrebom in ne kot kaki mestni blaziranci. Prav lepa hvala sobratom "Dobroljuba" št. 44 in našemu sosednemu društvu št. 73 iz Girard, Ill., ki se je spreveda udeležilo in poklonilo lep venci na krsto pokojnika. Lepa zahvala tudi članom lok. št. 2404 spadajoče k U. M. W. of A., ker tudi ti bratje so ranjčkemu položili lep venci v spomin. Ravno tako prisrčna zahvala vsem sobratom S. N. P. Jednote, ki so se v tako velikem številu udeležili pogreba.

Tukaj je nov dokaz, da nihče ne ve ne ure ne minute, kje ga čaka smrt. Kdor se ni v naši naselbini v nobenem društvu, naj nemudoma h kakemu pristopi. — Posebno pa priporočam društvo št. 44, spadajoče k S. S. P. Zvezi. Odlašek je slaba reč in je bilo že veliko kesanja. Vsak ve, da če je v društvu, da ima podporo v bolezni in nesreči in tudi po smrti njegovi ljudje. Pristopajte k "Dragoljubu"! Vsak pošten Slovinec in Slovenka ima priliko postati naš brat.

Naj še omenim, da se je dogodila 19. julija tudi strašna smrt neke Italjanke. Ženska je šla kuriti, da bi pripravila za večerjo. Da bi se prej "unelo", je polila kurjavo s petrolejem, kakor je to slaba ženska navađa. Ogenj se je pa naenkrat vnel, posoda se je razletele, in uboga žena je bila v trenotku vsa v ognju. Grozovito opkelo so pogasili. Čez dva dni je pa umrla po groznih mukah in bolečinah. Zapustila je moža in

dva otročiča. Lep zgled vsem ženskam, da bolj previdno ravnaajo s ognjem.

Bog živi vse Slovence!

Josip Jurak, taj.

Browder, Ky.

Cen. g. urednik: —

Prav rad bi se potrudil za večjo množino novih naročnikov za "Glas Svobode", a žali bog, delavske razmere so sedaj tu pre-slabe. Zasluzek je jako slab. Toliko, da zaslužno za hrano in stanovanje. Kadar bo kaj več novic, pa se zopet oglašim.

S pozdravom svobodomisleca, za napredno stvar vneti.

Lorene Jeras.

De Pue, Ill.

Cenjeno uredništvo: —

Čital sem v "Gl. Sv." opomin na naročnike in sem takoj pogledal, če morda sam ne dolgujem. In res! med lenuhi sem bil tudi jaz sam — in zato nemudoma pošljem dolžno naročnino in upam, da me g. upravnik ne bo več tirjal!

Kakšno nalogo ima vendar Gl. Sv. in kako se ga podpira? Slabo! Kakor sem se jaz spomnil svoje dolžnosti — poslal za celoletno naročnino — tako naj store tudi vsi tisti, ki so na enakem stališču. Naš delavski list moramo vendar podpirati, če hočemo, da se bo boril za delavce. Brez plačanih naročnikov nemore tudi Glas Svobode izhajati, posebno še, ko ima tako lepo številce farških "priateljcev"! Tudi tukaj imamo nekaj tacihi, ki vedno za duhovnike agitirajo in mečejo, ne da bi se zavedali, svoje težko prislužene kvodre v farško nenasiito bisago. Eni so tako "izobraženi", da se pred "Gl. Sv." kar prekrizajo, če vidijo, da kateri napredni delavec čita pozorno ta list.

Tako je sedaj bratom Poljakom primanjlo denarja za cerkev. Pa so božji očaki šli kar v tovarno med delavce fehtati!

Tem rimskim tičkom tovarna smrdi in se je boje bolj ko hudič križa — krvavi tovarniški denar pa poljubujejo in za to še delavce uče, naj v strahu božjem dela in naj se mirno pokorava kapitalističnim stenicam. Delaj za pečenko falotom, ki se iz tvojih žuljev rede, in ki te plašijo s hudičem, in ki ti obetajo nebesa. Zadnjič je tudi pridigoval v cerkvi, da naj prihodnjo nedeljo prinese vsak po \$10.00, ker brez denarja ni nič. O, vemo to, da brez denarja ni nič! Kam pa gre denar? Ga morebiti bog potrebuje? Ali ni to nazadnjaštvo? Videl sem te reveže, kako so zapuščali žalostno in s povešenimi glavami božji hram. Celo dekleta so bila žalostna po tej lepi pridigi. Tako smo dobili novega posvečenca in z njim novo vrano. Sedaj je ostala nova žegnana glava med nami, in si išče pota do lepše bodočnosti in do bogatstva, na račun lačnih rojakov delavcev. Tako so naši delavci novemu posvečenec preskrbeli stalno delo in stalno plačo in lepo življenje. Za sebe menda ni vredno skrbeti? Kadar bo pa križa, boste šli pa Vi v farovž in prosili boste za kosček kruha. Če ga boste pa dobili je drugo vprašanje!

Naše društvo, ki pripada Zvezi, še precej dobro napreduje, želimo, da se člani bolj redno udeležujejo sej.

Delavske razmere so pa tako kot povsod. Delamo zmiraj, vendar se pa delo težko dobi, ker delavnih rok je tudi tukaj več kot potreba na razpolago.

Ker se pa tudi tukaj dela po izreku: "Dajte cesarju kar je cesarjevega, in bogu kar je božjega," nima nazadnje tisti, ki vse pridela — delavec — popolnoma nič, kot trde roke in prazen žep! Pozdrav vsem! J. O.

Grobovi ubožcev v Rimu. Rimski župan Natan je dal napraviti na onem delu pokopališča, ki je odločen za reveže, sredi med grobovi lep, mramornat spomenik, ki bo na stroške mesta okrašen vsak teden s svežim cvetjem. Napís na stebri se glasi: Nad svojimi otroki, ki tukaj počivajo brez imena po svojem trdem življenju, vdi mesto, ki procveta vsled pričnosti njihovih rok, s sočutno ljubeznijo in krasi puste gomile z vedno zelenimi vencem. Tako časti župan — čifut — siromake.

Za zunanje oglase ni odgovorštvo.

50,000 KNJIZIC ZASTONJ MOZEM

MLADI MOZJE

STARI MOZJE

MOZJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolehaajo — možje, ki so bili nezmerni, prestrašni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. Vsi ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje uničujo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali sifilis, triper, slabost, splošna oslabelost, zguba spolne moči, nočni gubitek, revmatizem, organske bolezni, želodec, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tisoče mož je že zadobilo perfektno zdravje, telesno moč in poživljenje potem te dragocene knjižice. Zaloga znano, ki je v vsebuje stvari, katere bi morali znati vsak mož.

Ne trošite denarja za ubožna in malovredna zdravila, dokler ne štate te knjižice, katere vam pove, od česa ste zboleli in kako zadobite popolno in trajno ozdravjenje. Zapišite si, ta knjižica se dobi POPOLNOMA ZASTONJ. Mi plačamo tudi poštnino. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razločno svoje ime in naslov, odrežite kupon in pošljite nam ga še danes. Ostalo izvršimo mi.

Odrezek za brezplačno knjižico.

Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.
Aus. 301, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODJE: — Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME

NASLOV

Prvi znak jetike.

Jetika, ta grozna morilka umori tisoče ljudi vsako leto, in ni ozdravljiva, če se jo ne začne zdraviti takoj ob pojavu. Vsi zdravniki si izrekajo, da se jo ozdravi, če se zdravljenje začne ob času?

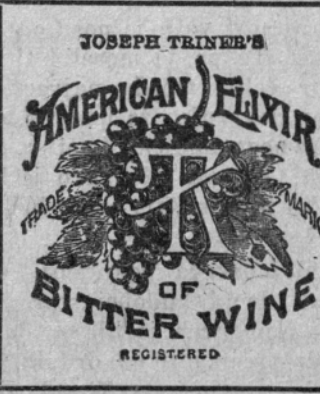
Eno od prvih znamenj pojava jetike je:

BLEDA BARVA.

Taka bledota se na ljudeh hitro zapazi, seveda nobeden noče niti misliti, da je to znamenje jetike. Bledi ljudje vejo, ali bi morali vedeti, da je njihova kri iz ustroja, da ne vsebuje dovolj množine malih rdečih teles, kateri so krvi potrebna, da dá človeku potrebno moč in gorkoto in zdravje. Koža začne počasi zgubavati svojo prejšnjo barvo in postane bleđa, rumena ali siva. Živi in gladi v svoji moči padejo, želodec noče več delovati, sploh celo telo gre počasi navzdol. Postane potreba, da se pridobi telesu nove, zdravje krvi — čisto, rdečo kri, — ampak to se ne more pričakovati od želodeca, ki ne dobi dovolj zdrave hrane in dokler niso vse slabe tvarine odstranjene in še le potem je za pričakovati, da se začne slaba kri spreminjati v dobro kri. Mi vemo samo eno pomoč, ki je v stanu to spreobrniti v krvi povzročiti. To je:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Ta pripomoček je narejen iz bogatega, rdečega vina in naravnih želišč, najpazljivejše preiskani in da najboljši dobiček telesu, želodcu in bo zopet vse organe privedlo v naravno redno delovanje. Ti boš zopet lahko jedel in tudi lahko prebaval svojo hrano. Tvoja kri bo postala zopet čista in močna. Tvoja barva obraza bo postala zopet zdrava in sprejela naravno obliko. In naj bo vzrok tvoji bleđati kakršen že, rabi le vedno za odpravo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

JOSEPH TRINER'S
AMERICAN BITTER WINE
REGISTERED

Zguba teka,
Neredna prebava,
Slab počutek po jedi,
Nenavadni krči,
Vroč glavobol.
Trganje po glidih,
Zaprtje in krči,
Zguba moči,
Zguba energije,
Nekatere ženske bolezni in bljuvanje.

je le nekaj bolezni, ki se odpravijo z pitjem Trinerjevega zdravilnega am. grenkega vina. To zdravilo je dobilo zlato kolajno na razstavi l. 1909 v Seattle, zlato kolajno in grand prize (najvišje odlikovanje) na razstavi v Londonu in Bruselju leta 1911.

V PRODAJALNAH, GOSTILNAH IN LEKARNAH.

JOS. TRINER

Kemični laboratorij

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarue je najboljšje.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

62—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebnih. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in ekusni izdelek naročenih potroščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

RAZNO IN DRUGO

Španska vlada je baje izjavila, da je pripravljena bivšemu kralju Manuelu plačati 20 milijonov odškodnine, če se slovesno odreče prestolu.

Španski monarhisti so skušali udreti v št. jurijsko trdnjavo pri Lizboni. V trdnjavi, ki je bila nekaj mavrijski grad, je 15. pešpolk. Straža je ponoči opazila sumljive sence na zidu. Vojaki so takoj streljali in potem planili iz trdnjave, ali zarotniki so izginili v temi.

Špionaza. Iz Przemysla pišejo: Tukaj so prijeli neko 25letno damo, ki se imenuje Loiza Trombecka in se je veliko gibala v oficirski družbi. Pri njej so našli fotografske aparate, načrte itd. Priznala je, da je opravljala špionaje in prodajala načrte Rusiji. Prej je študirala v Curihu.

Napaden škof. V četrtek 20. p. m. so trije našemljeni ljudje napadli škofa iz Vallerunge na Siciliji, ko se je peljal s kolodvora v Caltanissetto, s puškami iz zasede ter ga dvakrat na prsni in enkrat na rami težko ranili. Odpeljali so ga v mestno bolnišnico.

V mrtvašnici v Friderikstadtu so našli v jutru siloma odprto krsto in mrliča v popolnoma drugačni legi, kot so ga zvečer položili. Ker ni bilo kaj ukrasti, in se tudi ne more sumiti, da bi kdo to napravil iz zlobnosti, je bil mrlič skoraj gotovo le na videz mrtev in se je bržkone v noči zbudil.

Zastrupila nad 300 ljudi. Iz Samare prihaja vest o groznem zločinu, ki ga je storila neka vdova Marija Popovna. Dognalo se je, da je žena tekem 30 let zastrupila čez 300 moških in sicer na željo njihovih žen. Popovna je dobila zato jako lepe nagrade in se je obogatila. Popovno so zaprli. V zadevo so zapletene mnoge odlične osebe, ženske in moški. Pričakuje se več aretacij. Stvar je izdala neka ženska, ki je na smrtni postelji izjavila, da je tudi ona dala zastrupiti svojega moža.

Francoska zastava na gnojišču. V Remsu na Francoskem je nataknil neki Grimpert francosko narodno trobojnico na gnojišče pred svojim dvoriščem, ko je ravno korakala mimo kompanija vojakov. Poveljujoči poročnik Pason jo je dal odstraniti, nakar je Grimpert častnika ozmerjal. Proti Grimpertu se je uvedlo kazensko postopanje; pri razpravi je bil oproščen z motivacijo, da častnik nima policijske oblasti, da torej Grimpert ni žalil javnega organa v izvrševanju službe.

Predzgodovinsko mesto. Trideset verst od Karsa v Kavkazu so odkrili sledove predzgodovinskega mesta z mogočnim obzidjem. Iz katere dobe je to mesto, doslej še ni brez dvoma dognano, dasi ravno so odkrili tudi več svetlišč in našli mnogo malikov v živalskih podobah.

Brezverska občina. — Pri zadnjem ljudskem štetju v Italiji je v kmečki občini Argenta v pokrajini Ferrara vpisalo 9207 oseb, da pripadajo katoliški cerkvi, 12.932 pa jih je izrecno navedlo, da se ne prištevajo nobeni cerkvi. Tisti, ki neoprenehoma trdijo, da kmečko ljudstvo ne more živeti brez dogem in brez duhovniškega vodstva, si zdaj lahko belijo glave.

Strahovi. V Strakonice in v okolici so bili ljudje ves teden skrajno razburjeni zaradi vesti, da v hiši rajnega dr. Mayerja na glavnem trgu straši. Vsako noč se je čulo v steni trkanje, ki se je v soboto in nedeljo izpremenilo v močne sunke. Na stotine ljudi je postajalo okrog hiše in policija je s težavo vzdržavala red. — Pred kratkim so napravili v hiši "spiritistično sejo". "Duh", ki so ga priklicali, je dejal: "Ime mi je dr. Mayer in želim, da se hiša ne proda dne 23. julija na javni družbi." Oblast se je začela zanimati za stvar in preiskala skrivnostno steno. Dognalo se je, da ni bilo nič drugega kakor spretno uprizorjena komedija, da ne bi prišla hiša, ki se je res imela prodati dne 23. m. m., na boben. Dediči so igrali "duha", zdaj pa so v preiskavi.

Živalska in človeška tuberkuloza. Angleška konferenca za tuberkulozo je izdala zaključno poročilo, v katerem so zbrani uspehi desetletnega znanstvenega raziskovanja. Tu se pravi, da se ba-

cili jetike pri človeku in pri živalih praktično ne dajo ločiti. Živalski bacili se nepranehoma prenašajo na ljudi, zlasti s mlekom, kateremu je v prvi vrsti pripisovati jetika otrok. Tudi tuberkulozno goveje in svinjsko meso zakrivlja mnogo jetike. Komisija priporoča strožje nadzorovanje živil.

Ukradena kolodvorska streha. Uprava osrednjega kolodvora v Budimpešti je naročila kleparski tverdi Grünhut prenovitev kolodvorske strehe. Poslovodja Feldmann je dal odkriti vso streho in prodal starinarju vso pločevino za 1000 kron. Tri dni je bil kolodvor brez strehe, nato pa je kolodvorska uprava povprašala pri tverdi, zakaj popravljalna dela počivajo. Na dan je prišla velika tatvina in so sleparji, ki se je gladko obril, detektivni prijeli.

Svojo ženo je umoril na zverinski način rudar Galla v Essenu na Nemškem: polil jo je s petrolejem in zažgal. Morilca so odvedli v zapor, kjer se je poskušal obesiti.

Papež — agent kapitalističnih izkoriščevalcev. Kakor smo že poročali, je papež izdal motu proprio, t. j. iz lastnega nagiba (?) odlok, ki odpravlja 11 katoliških praznikov, med drugimi praznik sv. Jožefa in praznik Rešnjega Telesa. Po našem mnenju so napotili papeža čudni nagibi k temu koraku. Da bi se mu bili sv. Jožef in kar je drugih svetnikov, zamerili in da bi jih papež iz osvete degradiral, si ne moremo misliti, ker nam o taki zameri ni nič znanega in so pri mnogostvilnih polomih, ki jih je papeška politika pod Jožefom Sartom doživela, omenjeni svetniki nedolžni kakor betlehemski novorojenček. Ampak rimski škof Jožef Sart to je hotel izkazati uslugo kapitalističnim pijavkam, ki žele izmogočati delavstvo enajst dni več na leto. Da bodo kapitalisti papežu za to prijaznost, ki jim na en mah zagotavlja milijonske profite, papežu zelo hvaležni in da bodo svojega pobožnega agenta na Petrovem prestolu nagradili z mastno provizijo, se nam zdi že verjetno, zakaj roka roko umiva. Kaj poretke delavci, ki so z veseljem pričakovali med letom raztresene praznike — ne zaradi svetnikov in svetnic božjih, ampak zaradi prijetnega oddiha — na tem poglavarju rimske cerkve itak ni mnogo ležeče.

Protirevolucija na Portugalskem. O protirevoluciji na Portugalskem se zadnje čase silno mnogo govori. Ameriški klerikalni časopisi so vsako popolnoma nedolžno vest o protirevolucijskem gibanju na Portugalskem znali tako izrabiti, da so bili že skoro sami prepričani, da se na Portugalsko v kratkem zopet vrnejo jezuitski časi. Na vsej stvari pa je resnica le to, da se na Portugalskem nahaja še nekaj klerikalnih magnatov, ki niso zadovoljni s sedanjim protiklerikalnim sistemom in hujskajo narod na odpor. Nočemo tajiti, da se na Portugalskem pojavlja tupatam protirevolucijsko gibanje, kakor se naravno pojavila za vsakim državnim preobratom. Toda to seme ne bo šlo nikdar v klasje. Protirevolucija na Portugalskem je samo pobožna želja klerikalcev. Portugalski narod je že sit jezuitske nadvlade.

Švicarska svoboda. Stari knez Kropotkin, znani anarhistični filozof in pisatelj, se je hotel za nekaj časa naseliti v tesinskem kantonu v Švici. Kantonska vlada pa je hitro predlagala zveznemu svetu izgon Kropotkina. To ni samo brutalno, ampak tudi skrajno neumno. Kropotkinovo ime uživa po vsem civiliziranem svetu tak ugled, da se vlada, ki predlaga tak policijski korak, le blamira. Vrhutega nima Kropotkinov anarhizem nič skupnega s fanatiki, ki mislijo, da se da svet osvoboditi z dvema bombama, temveč je tako poln idealizma, da ga tesinski gospodje nemara ravno zato ne razumejo. Ali dandanes se ni več čuditi reakcionarnim krčem švicarskih vlad. Tudi švicarska "svoboda" je le buržoazna svoboda in je svojo lažljivost že stokrat pokazala v odrekanju pravice za delavstvo. Na boje, s katerimi si je Švica morala priboriti svojo državno neodvisnost, je gospoda že davno pozabila. Švicarski proletariat pa tudi ve, da ni politične svobode brez socialne.

Svobodomisleca Bartošek in Börner na zatožni klopi. Svobodomisleca Bartoška in Börnerja je obtožil praški državni pravdnik, da sta na shodu v proslavo Ferrerja "poveljevala kaznjiva dejanja". Börnerja se posebej, da je žalil božanstvo Kristovo. Državni pravdnik se ni upal v obtožnici podtikati Ferrerju zločinov, ki so si jah v svoji slepi zlobi izmislili klerikalci in je hotel obtožencea pognati v zapor samo zato, ker sta izražala dvome o objektivnosti sodišč — pa ne avstrijskih, temveč španskih. Börnerja pa je povrh še očital, da je razžalil Krista, ker ga je imenoval — simbol. Sodišče je Bartoška oprostilo. Börnerja pa je obsodilo zaradi žaljenja božanstva v štirinajstdnevni zapor. Obsodba znanega pisatelja je zbudila v vseh krogih največje začudenje.

Po galiških volitvah. Iz Krakova pišejo: "Kakor poroča tukajšnji Napred, je justično ministrstvo ukazalo sodnijsko preiskavo zaradi sleparij, ki so se od "narodnih demokratov" vršile pri volitvi sodruga dr. Mareka. Med volitvami so namreč imeli v takozvani cipški palači, kjer je bil njihov volilni lokal, 400 glasovnic z imenom "demokratskega" kandidata Doboszyńskega, cel kup legitimacij, tudi 500 legitimacij iz volilnega okraja Daszyskega in pa — celo garderobo najraznovrstnejših kostumov, lasulj, brad itd., tako da so se volilni sleparji lahko preoblečili zdaj za tovarniškega delavca, pa za železničarja, potem za žida itd. Ko je prišla policija, je vodja tega "volilnega podjetja" dež. poslanec Fedorowicz pobegnil brez klobuka; štirideset njegovih tovarišev so pa le zasedli. Preiskavo vodi sodnik Neusser.

Klerikalna vzgoja. Iz Hrastnika pišejo: Dne 2. julija t. l. je 18letna Frančiška Ramšak, doma na Kalu pri Hrastniku porodila sinčka. Odnosla je otroka, ki je živel, v gozd in ga je tam pokopala pred križem. Stara pesem je to: Zbala se je svojih sorodnikov, ki so zelo klerikalni in bi ji najbrže porod zamerili kakor najstrašnejši greh. Tudi oče otroka je iz klerikalne hiše in popolnoma klerikalnega mišljenja. Pa namesto, da bi se nekoliko pobrigal za svojo ljubico, jo je odkuril v tujino in pustil dekle v nesreči samo. Klerikalci imajo vedno dolge jezike o socialistični vzgoji; tu vidimo, kakšne sadove rodi klerikalna vzgoja. — Dekle so prijeli orožniki in odpeljali v zapor.

Elementarne nezgode na Ruskem. Iz novgorodske gubernije prihajajo poročila o strašnih elementarnih nezgodah. Po dolgotrajni vročini, ki je povzročila mnogo smrtnih slučajev in ki je pokvarila vso letino, so nastopili velikanski viharji s točo. V četrte ure je bila do zadnje bilke uničena vsa žetev na poljih, in ceste so bile preplavljene. Zveza med posameznimi naselbinami je pretrgana. Najhujše je divjal vihar v Nižjem Novgorodu. Mnogo hiš je voda izpodjedla in so se zrušile; vihar je preobračal mostove in odkrival strehe. Nove ladje, zadržane na Oki, so valovi vrgli na breg, posadko pa so požrli. Sedem oseb je ubila strašna opeka, padajoča s streh, ogromno število pa jih je ranila. V Boganskem je strela udarila v mnogo poslopji in jih užgala; 11 oseb je strela ubila. Cela pokrajina je popolnoma opustošena in prebivalstvu je ostala beraška palica.

Novi iznajdbi. G. Zvonimir Masle, železniški uradnik v Ljubljani, je patentoval zopet dve novi iznajdbi. Prva je posodica za sol in poper, ki se sama zapira in odpira in prepreča, da se na sol in poper ne naseda prah, donešen s ceste itd. Druga iznajdba je lična higijenična posodica za žemlje in kruh, ki izda vselej, ko se malo zavrti v to pripravljeni gumb, po eno žemljo ali en kruh. Žemlje ali kruha ni potem več mogoče spraviti v posodico nazaj. Ta iznajdba varuje kruh pred muhami, prahom in otipavanjem tretjih, morda celo bolnih oseb. Poleg tega ima posodica veliko okvirjev za reklame tvrdk. Stala bi na mizah. Vsled velike praktičnosti in higijenične važnosti se bosta obe iznajdbi povsod uvedli po gostilnah, hotelih itd.

Konečna razprodaja vseh stvari.

Tukaj navedemo le nekaj malenkosti, vse blago mora biti še ta mesec razprodano in sicer za najnižjo ceno, kar jo je mogoče postaviti. Ne zamudite te prilike in oglejte si to največjo razprodajo!

Moške hlače — grmada moških hlač, nafinejše delo, vseh vrst, zadnje mode, hlače ki se navadno prodajajo po \$3, pri tej razprodaji par samo

1.95

Moški klobuki — grmada moških klobukov, vseh vrst in velikosti, ravno tako trde črne klobuke in visoke črne klobuke; prejšnja cena ji klobuku je bila po \$2.50, pri tej razprodaji samo

1.39

Deške obleke, male perilne deške obleke, prejšnja cena tem deškim oblekam je bila \$3.50, pri tej razprodaji samo

1.79

Pohištvo. Najboljši stoli, sedalo iz dobrega usnja, polirani, fine konstrukcije, navadno \$2.75, izvanredna cena sedaj

1.45

Bamboo mize, vredne 50c, sedaj samo

25c

Vozički za otroke, s gumijevimi kolesi, dobro delo, dobro železo, navadna cena \$3.50, izvanredna cena

1.75

Čevlji — Čez 600 parov moških poletnih čevljev, posebni Oxford čevlji; navadno po \$3, \$3.50, \$4 in \$4.50, pri tej razprodaji samo

2.39

GROCERILJSKI ODDELEK.

Moka. — Lurijeva XXXX najboljša patentirana moka, 1/8 soda pri tej razprodaji

69c

Carolina riž — najboljši te vrste, funt samo

19c

Zlomljeni makaroni, najboljša vrste, funt

4c

Sardine, tri škatle za

11c

Meso vseh vrst.

ALBERT LURIE CO.
1816-1818-1820 BLUE ISLAND AVE.

Rešiti utegne življenje!

Bolečine in drobju, ščipanje, trganje, pogostno tekoče blato, črevesne težave so navadne v tem letnem času. Nevarnost je tu, a pomoč blizu, ako imate pri roki

Severovozdravilo zoper drisko.

Olajšba, udobnost, in hitro okrevanje sledi uživanju istega. Odlaganje utegne pomeniti smrt. Na prodaj v lekarnah.

Dvoji steklenici: 25c in 50c.

Če želodec potrebuje pomoči,

vam to naznanjajo sledeči znaki:

Slasti do jedi nimate, prebava je pomanjkljiva, pojavlja se glavobol, gorečica, napihovanje, bolečine in dušljive občutke imate

To stanje zahteva

Severov Želodčni Grenčec.

To je zdravilo in tonika. Povrača slast do jedi. Krepča želodec. Pospešuje prebavo in pretvorbo.

Vedno Vam poživi zdravje in moč.

Cena \$1.00.

NA PRODAJ SKORO POVSOD.

Zahtevajte samo Severovih Zdravil in recite "Ne", če vam hoče trgovec dati kaj drugega. Zanesljiv zdravniški nasvet pisмено za-stonj vsem.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Nekaj cerkvene zgodovine.

III.

Ne poznam drugega boga, nego lastno samopašnost... Poznaj me kot uda družbe Jezusove, a od Jezusa nimam ničesar drugega nego golo ime. Italijanski letak iz 17. stoletja.

„Jurce, nič se me ne boj, (Hej le na trebušček svoj, Kadar svet boš ta ostavil, V miru vžitek boš prebavil.“ H. Heine.

Konju bič, oslu uzdo, norcu pa šibo po hrbtu. Pregovor Salomona XXVI., 3.

Dela in življenje "nezmotljivih svetih očetov."

Kakor smo že omenili, je bila cerkev s svojimi glavarji toliko časa nositeljica in izpolnjevalka vzvišenih nauk ljubezni in človekoljubja, dokler so jo preganjali. Ko pa je cerkev prišla do veljave in moči, zgodilo se je, da je prestol, na katerem je imel do tedaj svoj sedež samo duh ljubezni, bratstva, resnice in pravice, postal stolica, raz katero je rimsko papežstvo začelo po svoje razlagati prvotne vzvišene nauke krščanstva. Za časa krutega preganjanja so bili papeži in duhovniki ponižni in vdani, ko so pa dobili prevlado, postali so dotlej revni papeži bogataši in mogočnejši. Tisti, ki so bili do tedaj prisiljeni brez varne strehe živeti in na skalah pridigovati, prilastili so si posvetne državne pravice, sezidali si krasne palače in se obdali z dvorjanstvom, ki je bilo sijajnejše nego kraljevo ali cesarjevo. Križ ni bil več zadostno orožje v boju proti "zmoti", poganstvu in malikovalstvu. Vzeli so v roko jednako orožje kakor zemeljski kralji, z mečem so se bojevali proti onim, katere bi morali premagati z blagodušno poveljstvom. Iz mučnikov postajali so trinogi. Krščanski Rim se je spremenil v kratkem v še bolj poganski Rim, nego je bil za časa Nerona in Kaligule. Bil ni več svetovno mesto krščanstva, marveč kraj, kjer so si levitje "Gospoda" svojo sveto obleko omadeževali. Palača papežev izgubila je vso dostojnost in odličnost. — Dolga stoletja je rimsko duhovništvo, katero je nad posvetnim veselijem pozabilo "nebeško plačilo", samo sebe častilo in oboževalo.

Peter t. j. temeljna skala, na katero je zidana katoliška cerkev, bil je prvi vladar na papeževem stolu. On je baje živel in učil v Rimu, a dokazano to ni, kakor tudi to ne, da mu je baje Kristus podelil pravico, postati praočetom papežev. (Nekteri raziskovalci zgodovine dokazujejo, da Kristus in apostoli sploh niso eksistirali; temveč jih je vstvarila le domišljija kakor mnoge druge, na primer grške polbogove, ker ga vsi tedanji zgodovinarji sploh ne omenjajo in so se legende o njem le pozneje vrinile v zgodovino.) Mi tega ne bomo raziskovali. Dasi bi bilo zanimivo premotriti, kako se je širila moč rimskih cerkvenih vladarjev bolj in bolj, kako je bila istim vedno in povsodi podlaga laž, zvinitost, nesramnost in nasilstvo, moramo se vendar s tem zadovoljiti, da načrtamo le v kratkih potezih njihovo dejanje in nehanje, pomočke in pomagače, njihove "nezmotljive" čine in vire. Vže v četrtem stoletju so zahtevali rimski škofje, kateri so si dotedaj še samo to ponižno ime prilagali, da se jim določi prvo mesto med patrijarhi in drugimi škofi. To pa niso storili radi tega, ker so se smatrali Petrovim naslednikom, nego zategadelj, ker so imeli sedež v tedanjem glavnem mestu sveta.

Vendar niti v petem, niti v šestem in sedmem stoletju si še ni nobeden rimskih škofov drznil pridjati izključni naslov in dostojanstvo papeža, to je očeta vsega krščanstva, vrhovnega cerkvenega vladarja. Ko je Gregor I. l. 599—604 zasedel Petrov stol, vladal je v tedanji cerkvi še duh prvega krščanstva, ali tedaj so izginili tudi zadnji njegovi sledovi. Gregor se je vzel do absolutnega božjega namestnika na zemlji. —

Njemu se ima cerkev zahvaliti za upeljavo raznovrstnih ceremonij, za iznajdbo "vic", kjer se duše ranjkih v žarečem ognju začasno pokore, (šeststo let po Kristusu torej "vic" niso poznali, kar pa se je tedanjemu papežu zdelo potrebno, da so za "male grešnike", pa so jih postavili). On je izdal tudi razne predpise za duhovne gospode. Izmed slednjih utegne zanimati predpis o osebi škofov, posebno o njegovem — nosu. Škof ne sme imeti majhnega nosu. Škof mora dobro in hudo razločevati, kakor nos smrda in dišavo, zato pravi visoka pesem: "Tvoj nos je jednak libanonskemu stolpu". Škof pa tudi ne sme imeti prevelik ali zakriljen nos, da ne bo preveč prebrisan ali tlačen od skrbi. — On ne sme biti krmežljiv, ker mora jasno videti, še manj pa garjev ali od poželjenja mesa vladovan.

"Navadna" uklenitev v času inkvizicije.

V osmem stoletju so storili papeži drzen korak. Ko so si Franki podjarmili Longobarde, so postali rimski papeži največji posestniki v Italiji, kjer so si pridobili vrhovništvo (primat).

Od leta 715—736 je sedel Gregor II. na Petrovem stolu. Takrat je nastal velik razpor zaradi malikovalnega častenja podob, dasi so se izrekli spoštovani cerkveni očetje, kakor Evzebij iz Cezareje, Klemen iz Aleksandrije, Origen, Krizostom in drugi proti oboževanju podob, katero je sramotilno za cerkveni nauk. Tudi cesar Lev se je uprl tej uvedbi ali papež Gregor mu je pisal srdito pismo: "Jezus Kristus, pošlji hudiča v Tvoje telo, da bode Tvoja duša izveličana!"

Ko se je krščansko duhovništvo čisto po vzoru židovskega preosnovalo, je zahtevalo tudi kakor slednje za sebe deseti del pridelkov itd. Ta desetina se je vpe-ljala l. 779, in odšteti je bilo ne samo od poljskih pridelkov, ovac, koz, telet, kur in od zaslužka, marveč tudi od dejanj, ki se raje zamolčijo kakor izgovorijo.

Moč papeštva je bila že sedaj ogromna, da se pa ista še bolj utemelji, iznašli so določbe, znane v zgodovini pod psevdo-imenom Izidorske dekretalije (izmišljeni zapisniki, baje od škofa Izidorja Seviljskega sestavljeni). S temi listinami je dobilo rimsko papeštvo pooblastilo do neomejenega cerkvenega kraljestva, neodvisnega od vse posvetne oblasti. Iste so temeljni kamen papeštvu.

Papež Štefan V. ni bil že več s tem zadovoljen, da je človek, kajti on je tako izjavil: "Spočetje papežev se zgodi jednako kakor Kristusovo, da sveti duh njih mater obsenči. Torej je papež nekaj človek-bog".

Mnogo pozneje l. 1637 je moral saksonski knez Avgust, kateri je prestopil iz protestantovske cerkve v rimsko-katoliško, storiti točasnemu papežu prisego, v kateri se nahajate med drugimi tudi naslednji točki:

"Priznavam in verujem, da je vse, kar je papež ustanovil in zapovedal, resnično božje in zveličavno, ter da mora to nižje ljudstvo (der gemeine Mann) višje ceniti kakor zapovedi živega boga.

Priznavam, da se mora presvetemu papežu nižje klanjati kakor gospodu Jezusu Kristusu..."

Papež Sergij III. (904—911) je bil živa satira na nezmotljivost papeštva, kajti ne sveti duh, marveč žena mogočnega grofa Adal-

berta Toskanskega, z imenom Marocija, mu je pomagala na papežev prestol in ž njo je imel sina, kateri je pozneje tudi papež postal. Po njegovi smrti je izročila svojemu ljubčku Anastaziju III. papeževu dostojanstvo. Temu je sledil v kratkem Janez X., ki se je pa z njo sprl; zato ga je dala zapreti in v ječi zadaviti. Sedaj je dvignila ta zloglasna ženska sina bivšega Sergija III. Janeza XII. na Petrov stol. Tega so njegovi nasprotniki vrgli v ječo, kjer so mu zavdali.

Leta 356. je postal papež vnuke ženske z imenom Janez XII. — Bilo mu je komaj devetnajst let, a on in njegov dvor je živel tako razuzdano, da je v tem prekosil vse stare in izkušene prednike. Končno je zapeljal lepo gospo, a nje mož ga je zasačil in ubil. Papeža Benedikta VI. in papeža Janeza X. je sin Marocije v zaporu zadušil. Janez XIV. 983—984. je pustil svojega protipapeža zapreti in zastrupiti; ali njegov pomagač Bonifacij VII. 974. je umrl kmalu potem in njegovo truplo so razkačeni Rimljani po mestu vlačili, vendar so ga potem nekateri duhovniki skrivoma pokopali. Janeza XVI. je pustil njegov nasprotnik Gregor V. (996—999) zapreti, grozno pohromiti, ter končno od gladu umreti.

Tukaj naj še omenimo "zloglasno" pripovedko o papežinji Ivani. Pravimo pripovedke, dasi nekateri pisatelji trdijo, da lahko resničnost iz več kakor sto papeževih zgodovinarjev dokažejo. Med Leonom IV. in Benediktom III. je bila baje Ivana na Petrovem stolu. Prišla je s svojim ljubimcem, nekim menihom v moški obleki v Pariz, kjer si je tako učenost pridobila, da so jo pozneje, ko je dospela v Rim, papežem izvolili. Porodivši ob priliki javne procesije med kolosejem in cerkvi sv. Klementa, je bilo to povod, da se je pri volitvi papežev vpeljala navada, da se je izvoljeni papež moral vsteti na stol imenovan "sella stercoraria" in najmlajši kljakon je moral preiskati, ako je resničen mož. Konstatoval je to okolnost z glasnim klicem: habet, habet, habet! (ima, ima, ima!) in ljudstvo je vrisalo: "Deo gratias!" (Hvala Bogu!) Šele papež Lev X. je odpravil to navado.

Papež Silvester II. 999—1003 naslednik Gregorja V., kateri je upeljal prokletstvo in izobčenje iz cerkve tudi celih narodov in dežel, je bil edini, o katerem nam cerkveni zgodovinar poroča, da ga je resnično vrag vzel, in sicer baje zategadelj, ker je bil precej učen mož, ter se mnogo bavil z matematiko in ker je znanosti podpiral.

Gregor VII. (1073—85) je bil sin rokodelca-kovača. Bil je torej dovolj spreten, da popolni verigo, ki je oklepala svet. Ta veriga je ideja svetovlade papeštva, ali kakor je sam izrekel, celi svet je samo fevd t. j. v rabo dana zemlja papeževemu stolu. Da izvede častihlepne nakane, bilo je treba prerezati vse vezi, katere vežejo duhovne na državne in družbinske razmere. To je izvršil leta 1074, ko je upeljal celibat t. j. neozženost duhovništva. Apostol Pavel pravi sicer, (I. Tim. 3. 4.) "da je hudičev nauk, če kdo zakon prepoveduje," in dasi je zakonski stan že najstarejši od boga v paradizu vstvarjen, vendar se isti baje s "častjo" duhovništva ne strinja, torej proč z njim. Niti sloji duhovništva so protestirali proti tej ednolični protinaravni odredbi in tako so duhovniki tudi škofije Majne izdali ta-le protest: "Vi škofje in opatje posedujete veliko premoženje, dajate kraljeve gostije in se vozite v krasnih kočijah, mi revni duhovniki pa nimamo v tolažilo drugega nego ljubo ženo. — Vzkrožite poželjenja je morebiti lepa čednost, ali v resnici težka in trda naloga."

Prišli smo tako na vrhunec papežev moči. Kako mogočni so bili vladarji na Petrovem stolu, vidimo iz tega, da je papež Aleksander III. (1159—81) prisilil nemškega cesarja Friderika leta 1177, da mu je čevelj poljubil. Friderik je pri tem rekel: "Ne velja to Tebi, marveč Petru! ali papež mu je odgovoril: "Meni in Petru!" V najpopolnejši meri je pa Inocencij III. 1198—1216 izkoriščal velemoč papeštva. Ta pa-

pež je vpeljal spoved s pomočjo katere je rimska cerkev brez stroškov in težav dolgo časa svet vladala in ga deloma vlada še dandanes. Torej 1200 let po Kristusu se je po naukih cerkve lahko izveličalo brez spovedi; zana-prej se več ne more! Zakaj tako?

(Dalje prih.)

Predsedek.

Oseba imajoča za kako stvar vedno svoj predsedek, in katere bo vedno zanikala to in pri vsej argumentaciji in celo v faktih nasprotovala, je navaden fanatik. Predsedek ni še nikoli nič definitivnega dokazal, nikdar nobenemu nič pomagal; on drži človeka v sleposti. Najbolj vkoreninjen predsedek med narodom je pa proti izdelovalcem zdravil v veliki množini. On je, v mnogih slučajih opravičljiv, ampak v največ slučajih nepravilen. Vzeti kot primer, Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Vrzi na stran svoj predsedek in pripoznavi si moraš sam sebi, da ta naprava obstoji iz čistega rdečega vina, skozi zrelega, in pripravljena od naboljših zelišč s name-nom, da sklene s tvojim trebuhom prijateljstvo in da ti ozdravi trebušne bolečine velikega interesa vredne. Našel boš, da je jako dobro za zabasnost, oslabelost in glavobol, kromatične in napade trganja, za križne bolezni in bolečine v kolnih, bolečine v drobru in raznih hudih krčih. Tvoj predsedek bo izginil. Za dobiti v lekarniških prostorih. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode knjiga "Strahovalci dveh kron" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 570 strani in stanejo oba snopiča skupaj le \$1.00 Poštuna je s tem že plačana.

Priporoča se rojakom S. SHEBOYGAN WIS., grocerijsko prodajalno H. Gerlach, kateri jo vodi že čez 12 let nad vse zadovoljstvo odjemalcev. Naročila na dom vozi Frank Pangarcar.

H. GERLACH & CO. Trgovci blaga, grocerijskih potrebščin, moke in živeža 2201 N. 15th St. SHEBOYGAN WIS. Telefon 630 White.

J. F. HALLER GOSTILNA prve vrste. Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8066. 2103 Blue Island Av. cor. 21st

ITALIJO IN ADRIJO po stari in zanesljivi Cunard črti vstanovljena 1840.

Ogriško-ameriška postrežba. Iz New Yorka v Reko in Trst skozi Gibraltar, Genovo in Napolj Novo moderni parniki na dva vijaka.

Posebno izbrani za to plovbo. SAXONIA - 14.270 tonov CARPATHIA - 13.600 tonov PANNONIA - 10.000 tonov ULTONIA - 10.400 tonov Kabina 2 ratreda \$50 v Reko-Trst. CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd. S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago, or Local Agents Everywhere.

Phone: Canal 80. HOERBER'S CREAM OF MALT Martin Nemanich, GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan. M. KARA 1919 So. HALSTED ST. cor. 19. Place. Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo zimske in spomladne obuče.

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevim PAIN-EXPELLERJEM.

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y. Dr. Richterjevo Congo Pilule olajšajo. (25c. ali 50c.)

GLAS SVOBODE CO.

2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem družtvu n. obrtnikom, trgovcem, gostinčarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priiskujemo tudi

družtvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

AMERIŠKA DRŽAVNA BANKA. (Pod državnem nadzorstvom.) 1825-1827 Blue Island Avenue vogal Loomis St. Chicago, Ill. Kapital in preostanek \$350.000 00

Plačujemo po 3% od vloženega denarja Pošiljamo denar na vse dele sveta. Oddajamo hranilne predale. Uradne ure: Od 8:30 v jutro do 5:30 zvečer V soboto: Od 8:30 " " 9 ure zvečer V nedeljo Od 9 " " 12 o pol dne.

JAN KAREL. J. F. STEPINA, predsednik. blagajnik.

Prihranjeni denar. Nobeden neve, kako lahko je hraniti denar dokler sam ne poskuša hraniti ga. Mi imamo armado ljudi, ki so začeli hraniti s malim zneskom, katerem gre pa danes že vsem dobro.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK 2007 BLUE ISLAND AVENUE. Odprto v soboto zvečer od 6 do 8. Vstanovljena 1890.

Kašparjeva Državna Banka, vogal Blue Island Ave. & 19. ul. VLOGE \$4,000,000.00 GLAVNICA . \$400,000.00 PREBITEK . . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačujo po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posveta in zavarovalne police.

Cemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek Zobozdravnik. 544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL. Telefon Morgan 433.